

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo laikraštis. L. Vyčių organizacijos organas,

TOMAS IV. GRUODŽIO (DECEMBER) 20 D., 1917 M. No. 20 (41)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under Act of March 3, 1879.

SVEIKI, SULAUKĘ ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ!

GYVENIMAS vėl apsisuko vienu lanku pirmyn. Štai ir vėl Kristaus gimimo šventė ir Nauji Metai!

Šiuometines Kalėdas ir Naujus Metus švenčiame nepaprastose aplinkybėse. Čia žmonių širdys draug su maldos ir varpų atbalsiais kyla augštin, čia šalip eina žmonių mirties kova, žudymo įrankiais drebinanti žemę. Baisi mirties šmėkla apglėbė visą pasaulį. Krauju pakvipo oras, pasriuvo vandenys, prisisunkė žemė. Žmonija persimainė: atšipo jos jausmai, persikeitė mintys ir kalbos. Visur apmauda, neapykanta, veidmainystė.

Beširdis likimas pastumė ir mūsų tautą pačian vidurin baisyos audros, kuri kelinti metai be pasigailėjimo ją naikina.

Visa tai turint omenyje, širdis neleidžia reikšti smagius linkėjimus net susilaukus iškilmingiausių švenčių. Mūsų linkėjimai bus tokie.

Atsižvelgdami į kas kart dar augančią didyn pasaulio suirutę, kuri daro neiškiu mūsų tautos likimą, organizuokimės ir stengkimės organizacijon intraukti kiekvieną lietuvi. Kur tik matome likučius dar neišblėsusios tautos gyvybės, stengkimės iš jos atpusti ugnelę ir darykime ją vis karštesne ir karštesne. Nes tik susiorganizavę ir susipratę išliksime sveikais.

Tieskime pagelbos ranką tiems mūsų broliams, be kurios jiems graso bado ir kitokie mirties pavojai.

Lietuviams kareiviams, mūsų organizacijos nariams, linkime laimingai atlikti šalies pareigas ir sugrįžti naudingais tautai ir tėvynei.

Linkime, kad kiekvienas Vytis bei Vytė sekančiais metais paaugautų, jei ne visas, tai nors šiek-tiek pastangų savos organizacijos gerovei, pridėdamas nors mažą plytelę jos rumo senosna. Tegul-gi išauga ta mūsų tautos atsarga kodidžiausia skaičiumi, dvasios ir kuno pajėgomis! Sveiki, sulaukę šventų Kalėdų ir Naujų Metų!

“VYČIO” REDAKCIJA.

KALĒDOS.

Gruodžio 25 d. kas metai apvaikščiojame Kristaus įsikunijimo paslapties šventę — Kalėdas. Bet per devynioliką šimtmečių dar nėra buvę taip liudnų Kalėdų, kaip šiais 1917 metais. Visas pasaulis, prisidengęs gedulių rubais, žiuri su didžiausiu nusiminimu į kraują ir ašarų tvanus ir į tas išiutusias karės audras, kurios ryte-ryja tautų gyvybę ir civilizaciją. Su nekantrumu laukiama taikos, ramybės, bet tuo tarpu kasdien liudnesnės žinios, graudesni reginiai. Ir tie apsirėškimai taip graudžiai baisūs, jog kiekiausiai širdis turi sudrebėti ir tarti su pranašu Danieliu “Matau išnaikinimo baurumą stovinti ant vietos šventos”....

Kaip norėtusi, kad Kristaus užgimimo šventė būtų maloni, skaisti ir kad viešpatautų toji ramybė, kurią atnešė Kudikėlis, “nužengdamas iš augštybių.”

Krustui gimus, aniolai pragydo: “Garbė Dievui ant augštybės, o ant žemės ramybė žmonėms geros valios”. Kas begali suteikti žmonijai didesnę ramybę, jeigu ne Viešpats Viešpačių?! Žemės veidas, niurksojęs per 4 tukstančius metų tamsybėse, nušvito, nes aplankė ją jos Sutvertojas. Bet kur dingo dabar toji ramybė, kuri praskambėjo apie du tukstančius metų atgal? Nėra meilės šeimynose, nėra tikro sutikimo draugijose, nėra santaikos viešpatijose — delto, kad Kristaus atneštoji dvasia liko daugelyje vietų pakeista masoniškąja ir visi gyvenimo klausimai mėginami išrišti materializmu. Tųjų pastangų vaisiai nunai žinomi aiškiai visam pasauliui, nes 38 milijonai apsišarvavusių vyrų eina vieni prieš kitus ir... žudos. Tai tokia moderniškąji filantropija, visuotinoji demokratija!... Su kaltaisiais žūsta nekalti. Baisi Dievo rykštė ir skaudi lygiai visiems, nors dar nevisi ją supranta ir jaučia.

Tad eikime visi į prakartėlę prie Kudikėlio Jėzaus ir maldaukime, idant suteiktų žmonijai pageidaujamąją ramy-

bę. Nepamirškime savųjų, kurie peralkę bastosi požeminiuose urvuose. Melskim Kudikėlio, kad suteiktų jiems stiprybės dalaikyti iki prauš karės vėsulai. O sugrižę, tapkime apaštalais, išplatindami žmonijos tarpe tą gerąją valią, kurios stoka šiandien labai jaučiamą.

P. M. J.

‘BERNELIS GIMĖ BETLĒJUJE.’

Apie penkias mylias nuo Jeruzolimo į pietus, randasi nedidelis miestelis — Judos Betlėjamas, kur dabar yra apie 10.0000 gyventojų. 19 šimtų metų atgal ten gimė pasaulio Atpirkėjas. Toj vietoj dabar stovi puiki bažnyčia, kurią lanko milijonai įvairių tautų ir tikėjimų keleiviai. Iš jos padarytas inėjimas į grotą. Rytų pusėje grotos randasi didelė sidabro žvaigždė su parašu: “Hic de Virgine Maria Jezus Kristus natus est”. — Čia iš Marijos Panos gimė Jėzus Kristus.

Per Kalėdų šventes, beveik visose bažnyčiose tikintieji rengia “Betlėjaus stainele”. Tasai pagirtinas pavyzdys prasiplatino nuo Šv. Pranciškaus. Prisižiūrėję į įrengtą “stainele”, persikeliamo mintimis į tikrąjį Betlėjamo tvartelį, kuriam Kudikėlis Jėzus masino ir rytų šalies išminčius ir vargšus piemenėlius. Išminčiai, pagonijos atstovai, grįžo į savo kraštą pilni vilties į laimingesnę ateitį. “Ir pagrižo piemenėliai šlovindami ir garbindami Dievą už vis, ką girdėjo ir regėjo, kaip jiems buvo pasakyta..” “O visi, kurie girdėjo, stebėjos iš to, ir ką jiems piemenys pasakė”. Tad eikime ir mes, it tie piemenėliai “iki Betlėjaus ir paveizdėkime to žodžio, kursai stojos, kurį mums Viešpats parodė”. Maldaukime Kudikėlio Jėzaus, kad pasigailėtų žmonijos vargų ir kad sumažintų kaip mūsų krašto, taip ir viso pasaulio nelaimes.

P. N. J.

Kristus užgimē,
 Džiaugsmo gadynē:
 Aniolai skambin';
 Karaliai sveikin',
 Gieda piemenēliai,
 Klaupia gyvulēliai —
 Stebuklus, stebuklus garsin'.

Kučių Vakaras

Kučios!... Kaip jos laukiamos Lietuvoje! Seni ir jauni laukia jų nekantraudami. Tai laikas, kada gaspadoriai ir šeimyna vakarieniauja prie vieno stalo; laikas, kada kiekvienas jaučia kokią tai paslaptinę pagarbą, meilę ir nusižeminimą link savo artimo.

Kučios! Kiek jose paslapčių!... Šienas po staltiese... plotkelės... šliužiukai aguonų piene... kanapių piragaičiai... Daugumas Lietuvos žmonių tą dieną pasninkauja — visai nieko nevalgo, nors kairie jų dirba sunkiai, tečiau nuovargio pas juos nesimato: jų akys pripildytos viltimi, veide atspindi širdies džiaugsmas malonių nusišipsojimu; pastiprina ir džiugina juos kokia tai nematoma paslaptinė galybė.

* *

Laukia Kučių vakaro ir Patitaukio vienkiemyje. Štai jau prisiartinio ir laukiamas laikas. Visa Baltrušaičio šeimyna bruzdėjo — baigė rengtis prie vakarienės. Vyrai tik-ką sugrižo iš pirties, pasipuošę baltais išsiuvinėtais marškiniais ir Magdutės išausto miluko garnitoriais. Mergaitės ir-gi apsirengė geriausiai, kaip jos galėjo; kaž-kur surado dar ir rutų, kad papuošus geltonas kasas. Baltrušaitienei pakvietus, visi sustojo apie papuoštą stalą, valandėlei viskas nutilo, užviešpatavo tokia tyla, tartum, visi būtų ir kvėpuoti nustoję, net širdies plakimą buvo galima girdėti. Šeimininkas pradeda kalbėti maldą, visi jį paseka. Užbaigus maldą, prie linksmų ir nuoširdžių šnekučiavimųsi dalinama plotkelės ir pradeda vakarieniauti.

Po vakarenei visi sveikinas. Šeimininkai pasibučiuoja su samdininkais; vienas kito prašo atleidimo, prašo užmiršti visus rustumus, kurie galėjo pasitaikyti metų bėgyje.

Nedrąsus jaunikaitis nebepastovi ant vietos. Jam rodos, kad žemė tirpsta po jo kojomis, krutinėje kaž-kas smarkiai tvaksi, tarsi lenktiniuoja su kišenių esančiu laikrodėliu. Mat, jam reikės pasisveikin-

ti su ta, kurią jisai visa širdimi yra pamylėjęs. Bet kaip jam nedrąsu... rodos, visi žiuri į jį, jam karšta darosi nuo jų žvilgsnių. Jinai ukininkaitė, o jisai tik samdininkas. O, kad jisai galėtų išeiti per kamaraitę... Bet... jinai galės užsirustinti... Ne, tai ne jos budas, jinai supranta; mėgins eiti arklių apžiūrėti, nes netrukus reikės važiuoti ant "Bernelių Mišių". Bet štai ir jinai... Jos maloniam veidė esančios dvi žydrios akutės pagavo jo žvilgsnį. Jisai dar mėgino akis paslėpti savo šešėlyje, bet — nebeįstengė... Patsai nepajuto, kaip jo rankose atsirado jos švelni, bet tvirta rankytė; jinai pirmoji lėtu balsu pratarė: "Antanai, atleisk man, jei kada užrustinau"... Dievuliau brangus, jisai piktų ant jos? Niekuomet!... nors ir kaž-kokios tam būtų priežastys! Dabar jisai nebegalėjo žodžių surasti tinkamam išreiškimui savo jausmų, patsai nebežinojo, kas su juo atsitiko. Tuo tarpu šeimininkas priminė, kad jau laikas arklius kinkyti ir važiuoti bažnyčion. Antanas dar kartą nedrąsiai pažvelgė į jos mėlynas akutes, suspaudė jos ranką ir greitai prasišalino iš seklyčios. Magdutė suprato jį...

Už pusvalandžio jau buvo įrengtos dvejios plačiai ištaisytos rogės, pakinkytos po keturis arklius. Tik senukas liko namus saugoti, o visa šeimyna, linksmi klegėdama, mėnulio lydima, išvažiavo bažnyčion.

* *

Taip tai budavo Kučių vakare Patitaukio vienkiemyje. O šiandien? Šiandien ir-gi Kučių diena; ir šiandien ta pati saulė šviečia Patitaukio vienkiemiui, bet tik kaž-ko truksta... Kiek tik akis gali užmatyti, niekur nieko nesimato. Vien tik sniegų ligumai ir juose besinardanti saulės spinduliai. Kur-gi dingo apielinkėse buvusios puikios sodybos? Kur-gi Baltrušaičio dar nepersenai statyti nauji triobėsiai? Tartum, ir saulė su pasiilgimu jieško tų sodybų ir jų gyventojų. Nors jau gerokai iškrypusi iš pie-

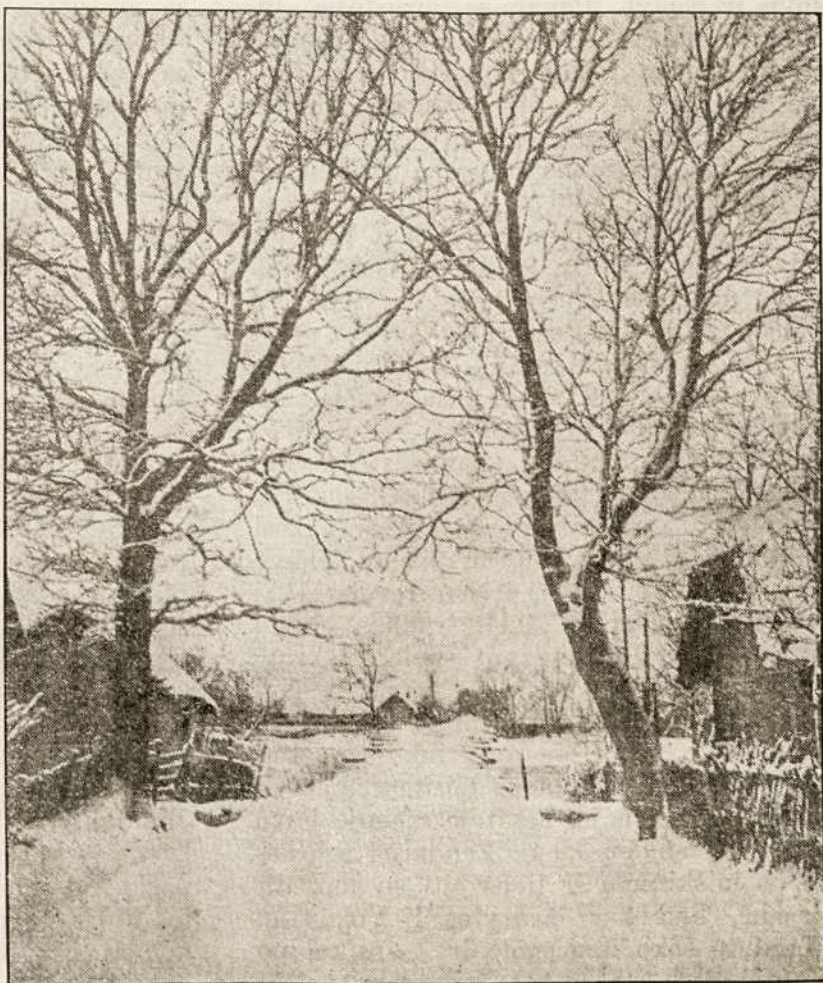
tų, tečiau dar siunčia savo spindulius į visus kraštus, kad suradus nors-kokį gyvumo ženklą, bet viskas veltui. Švelnus sniegas paslėpė pelenus ir griuvėsius tų buvusių puikių sodybų!...

Vienas spindulys netikėtai pataikė į gilų griovį, išraustą atkrantyje palei tik-ką iškirštą pušyną. Rusis turėjo apie du sieksniu pločio, pustrėčio sieksnio ilgio ir apie sieksnį augščio. Viename šone riogsojo platus suolas, pridengtas šiaudais ir skudurais. Kitoje pusėje stovėjo siauresnis suolas. Rusio gale riogsojo lentutė ant keturių stulpelių, primenanti stalą. Ties tuo "stalu" palengva degė sienoje išmeigtas šakalys (balana). Po dešinei kampe buvo ugnevietė, apie kurią triusėsi Baltrušaitienė... Taip, tai čia dabar Baltrušaičio šeimyna gyvena.

Šiandien Baltrušaitienė ir-gi rengiasi prie Kučių vakarienės... bet... tik kitokiose aplinkybėse. Širdį spaudžia praeities atminimas, ir jau, rodos, jos veidas apsipils karčiomis ašaromis. Bet Baltrušaitienės veidas buvo vienodas — rustus; tarsi tai buvo atspindis širdies, virtusios į ledinę uolą. Rusyje viešpatavo tylą, tik laikas-nuo-laiko girdėjosi traškėjimas degančio šakalio ir šeiminkės gilus ir sunkus kvėpavimas. Tą ramybę pertraukė

sniego girgždėjimas, ir, pagaliaus, buvo galima aiškiai girdėti tankius žingsnius einančio žmogaus. Įneina rusin ir linksmi prakalba: "Mama, šiandien mums užmokėjo puse markės daugiau ir ankščiau paleido. Aficeris pasakė, kad kuomet nukasime sniegus nuo gelžkelio per visą Stosiaus lauką tuomet galėsime eiti namo. Tad mes subruzdome dirbti, visos sušilome; Kazlauskų Onai net kraujas pasirodė iš nosies, sniego pridėjome prie

kaktos ir sustojo bėges. Štai nupirkau du svaru duonos ir pareidama užėjau sugriuvusiom dėdės daržinėn, kur dar radau šiek-tiek šieno... Mama, Kučios negali būti be šieno... Mama, o kur Vladas?" Motina šaltai ir lėtai atsakė, kad Vladas parėjo iš darbo ankščiau, parupino malkų ir nuėjo į Titauką bučiaus pažiūrėti. Magdutė net pašoko iš džiaug-

ŽIEMA LIETUVOS SODŽIUJE.

smo. "Ką? Mama, tai ir žuvies turėsime! Plotkų Antanas žadėjo parupinti. Pui-kias Kučias turėsime!" Tuo tarpu Magdutė šildė prie ugnies pusiau sušalusias kojas ir rankas, nes oras buvo šaltas, o jos apsirengimas labai silpnas.

Magdutė nekantraudama laukė sugrištant Vlado. Netrukus parėjo ir jisai ir, dideliam džiaugsmui, parnešė dvi lidekas ir vieną didelę vėgėlę. Net Baltrušaitienės veidas prasiblaivė, matant vaikų džiaug-

smą. Staiga Magdutė nutilo, užsimastė, iš išlėto apsikabino motiną, tardama: "Mama, kaip butų linksma, jei su mumis butų Kazė, Olesis, Zosė ir Jonas..." Vladui buvo perskaudu, matant numylėtos sesers ir motinos kančias, surinkęs visas pajėgas ruščiai tramdė jas neužsiimti svajonėmis, nes kas praėjo jau vargiai begriš.

Tuo tarpu saulė leidosi kas kart žemyn ir žemyn. Pagaliaus apsistojus, to-lumoje esančio pušyno viršūnėse, liudnai prisiziurinėjo į sunaikintą Lietuvą. Šaltis kas kart didėjo ir nežiurint ugnies pakurstymo, rusyje pasidarė šalta.

Pasigirdo garsus sniego girgždėjimas. Motina liepė Vladui pažiūrėti, kas ateina. Magdutė spėjo Antaną atnešant plotkas. Vladas pažvelgė ir, staiga atsisukęs nuo rusio durų išbliškusiu veidu ir virpančiu balsu, pratarė: "Prusai! Ko jie čia nori? Greitai paslėpkite žuvis ir duoną!" Magdutė atsigulė ant suolo ir apsimetė sergančia; motina tuoj paslėpė kai-kuriuos daiktus. Už valandėlės ineina rusin žandaras, vienoje rankoje nešinas elektros lempute, kitoje revolverį. Inėjęs į rusį prakalba pusiau vokiškai, pusiau lenkiškai. Pamatęs Vladą, įrėmė revolverį į krutinę, liepdamas iškelti rankas viršun ir pasidėjęs lemputę ant suolo, iškratė jo nudriskusius kišenių. Tuomet ruščiai užklusė, kodel jisai neatėjo užsirašyti, kaip buvo paskelbta ant rinkos praeitame nedėdienyje. Vladas teisinosi, kad jisai nieko nežinojo, nes toje dienoje buvo išvartytas sniegų kasti. Žandaras neklusė pasiaiškinimų ir liepė eiti su juo, tik pasakė, kad bus išvartytas į Vokietiją. Magdutė šoko nuo suolo ir apsikabino Vladui ant kaklo, bet žandaras atplėšė ją ir pastumė į rusio kampa, tuo tarpu traukdamas Vladą paskui save. Vladas išsinėrė iš vokiečio rankų ir puolė motinai po kojų atsisveikindamas — gal but, ant visuomet...

Žandarui išsivedus Vladą, Magdutė vos galėdama paeiti, gaudžiai verkdamas, stengėsi dar kartą jį pamatyti. Sugriebė sėmėgą ir skubino prie Vlado. Pristartinus prie rusio durų, pamatė kitus du raitu žandaru ir jų tarpe stovintį... Antaną!... Magdutę perėmė širpulys, staiga ištiesė virpančias rankas, akys pasidarė dvigubai didesnės, krutinė kilnojosi nuo

greito ir sunkaus alsavimo; dar stengėsi tarti paskutinius atsisveikinimo žodžius, bet... skausmas pervėrė jos širdį, ir susigriebusi už galvos, draskydama sau plaukus, parpuolė ant šaltos žemės.

Besileidžianti saulė visa paraudo, it kraujuose butų pasriuvus; pro medžių šakas metė paskutinius spindulius, kurie atsimušė į Poznaniaus lenkų — vokiškų žandarų — blizgančius kiverius, tartum, iš rustumo norėdama paskutiniais spinduliais sudeginti tuos, kurie perplėšė mylinčias širdis, — tuos, kurie išplėšė iš motinos rankų paskutinį jos sunų, tuos, kurie pagamino širdgėlos ir graudžių vaitojimų Kučias!...

Saulei nusileidus, užsitraukė tam-sųs debesiai, pakilo vėjas ir pradėjo smarkiai pustyti. Vėjas, tarsi vidamasis kokį nevidoną, šniokšdamas ir švilpdamas, visu smarkumu veržėsi pro medžių šakas ir bėgo galvotrukčiais, nešdamas sniegų vilnis...

Baltrušaitienė, it ledinis stulpas, ilgai stovėjo nepajudinama. Jos širdies skausmas buvo jau pergilus, kad išsiliejus karštomis ašaromis. Sopuliai, it durtuvais, surėmė jos krutinę ir atnaujino visas žaizdas. Kentėjo jina širdies skausmą, išleizdama vyriausią sunų ir dukterį Amerikon. Karei užstojus, antrąjį sunų paėmė karuomenėn ir jau treči metai, kaip gavo nuo jo paskutinį laišką, bebunant mušių lauke ties Dinaburgu. Užėję girti kareiviai jos vyrą sušaudė. Jauniausios dukters kuną atrado ap-leistuose kareivių apkasuose... Štai dabar paskutinį sunų išplėšė iš jos rankų — tą, kuris parupindavo duonos kąsnį... liko jai tik štai prie jos kojų apalpusi duktė...

Lauke audra siautė visų smarkumu. Rusyje šakalys užgeso, apšvietė jį tik silpna, pusiau prigesusi ugnies liepsna. Prie tokios šviesos apšalusios sienos išrodė lyg giltinės butų apsupusios visą rusį ir ištiestomis šaltomis ir sudžiuvusiomis rankomis kėsintusi užslopinti paskutinę gyvybės kibirkštėlę...

Surinkusi visas savo pajėgas, motina pakėlė Magdutę, kuri jau šiek-tiek atsipeikėjo ir abi, suklaupusios prieš kryželį, pakabintą ant sušalusios sienos, pradėjo kalbėti rožančių. Meldė jos Viešpaties, kad pastiprintų ir apsaugotų Vla-

da, taip-pat, kad apsaugotų nuo nelaimių Olesį karės lauke — jei jisai dar gyvas. Meldė jos Viešpaties, kad turėtų savo globoje Zosę ir Joną, kurie randasi Amerikoje. Po ilgos maldos Magdutė kiek nusiramino ir mėgino užmigti, nes sekančioje dienoje turės eiti sniegų kasti. Baltrušaitienė ir-gi neva mėgino užmigti, bet jai miegas nei nesisapnavo...

Vėjas kas-kart lėčiau švilpė, pagaliaus apsisusto. Audra aptilo, ir iš po tamsaus debesio išplaukė nubliškęs mėnulis. Baltrušaitienė, skudurais apsisupus, išėjo iš rusio, tarsi, jieškodama susiramino, tarsi, žingeidaudama pamatyti, koksai bus sekantis atsitikimas. Rytų pusėje pasigirdo silpnas dundėjimas. Kas tai? Ar tai varpų skambėjimas laike Bernelių Mišių? Juk tai Kučių vakaras! Ne, tai ne varpų gaudimas, bet kanuolių baubimas... Tas kurčias dundėjimas vėl atnaujino žaizdas jos širdyje,

priminė jai visus žiaurumus ir baisenybes, atsitikusias dar taip nesenoje praeityje. Ilgai jinai prisižiurinėjo į išbliksusį mėnulį ir stengėsi jame atrasti suraminimą, bet skverbėsi tik mintis apie išblaškytus jos vaikučius. Jau beveik dingo paskutinė vilties kibirkštėlė kada nors pamatyti Olesį. Anas kanuolių baubimas atnešė jai paslaptinę gaudą, rasi, jam prisiėjo padėti galvą ties Dinaburgu... Vladą išvarė nežinia kur.. Bet jos širdis prisipildė viltimi, kad kuomet nors galės pamatyti Zosę ir Joną, sugrįžusius iš Amerikos.

O, kaip jinais trokštų bent kartą dar juos pamatyti. Daug lengviau jai būtų kentėti tuos sopulius, jei jinais žinotų, kad jie yra gyvi ir sveiki. Mirtis jai būtų visai lengva, jei jinais galėtų juos dar bent kartą prispausti prie savo krutinės!...

KRISTAUS GIMIMO ŠVENTĖ.

Sulaukėme brangiausių ir didžiausių švenčių — Kalėdų. Visas krikščioniškas pasaulis laukia jų didžiausiu džiaugsmu ir prisiruošimu, nes jos yra brangios kiekvieno krikščionio širdžiai.

Kristus, ateidamas į pasaulį, atnešė tikros ramybės obalsį ir įskiepijo į žmonių širdis artimo meilę. Kristui užgimus, Betlėjaus Stainelėje aniolai užgiedojo linksmą giesmę: "Garbė ant Augštybės Dievui ir ramybė ant žemės žmonėms geros valios".

Prieš Kristų ant žemės viešpatavo didžiausia betvarkė. Tais laikais, buvo prasiplatinusi vergija. Buvo tokių turtuolių, kurie turėjo po 5,000 ir 10,000 vergų, kurie buvo prispausti neišpasakytai sunkia vergijos našta. Kristus — gi, atėjęs į šį pasaulį, paliuosavo tuos tukstančius nelaimingųjų iš baisios vergijos, įskiepidamas į žmonių širdį artimo meilę.

Kristaus laikais buvo piktos valios žmonių, kurie kėsinosi ant Jo užmušimu, taip-pat ir šiandien yra piktos valios

žmonių, kurie niekina Kristaus mokslą ir nori išrauti jį iš žmonių širdžių.

Ketvirtą Kristaus užgimimo šventę sutinkame nuliudę. Ketvirtus metus pasaulis užgimstantį Ramybės Apaštalą sutinka kanuolių trenksmais. Neveltui Kristus atėjo į šį pasaulį. Jis atnešė viltį. Nors ketvirtas metas, kaip toji baisioji karė verda musų tėvynėje Lietuvoje, bet mes tikimės kad šie metai bus paskutiniai tos baisios žudynės. Gal tas aniolų aidas "Ramybė ant žemės geros valios žmonėms" sujudins užkietėjusias širdis, ir gal užsibaigs toji baisioji karė.

Lai šios Kalėdos atneša tą ramybės obalsį ant žemės, lai užviešpatauja tikra ramybė.

Panemunietis.

Mus. A. Sociaus

Linksmi **Piauti linksma. Choras iš Pabaičių**

mf. Piauti linksma, piauti gera, kai rugeliai gerai deria.

Už- de-rė-jo - Die-vas da-ve, mes nubaišim mus-mis šlovė

f. Da-bar prašom šei-mi-ninko, mūsų darbo pir-mi-ninko

Duok mums a-laus ne a-riel kos už-dėk suri ant to-riel kos

Kad ta-mir tai bu-tų šlo-vė mes gie-do-sim

da-ve da-ve

1. Artojėliams skaudu yra,
Kai rugeliai žemėn bira.
Nebirėjo, piovėm greito,
Kad net kakta mums sukaito.
Musų poni šeimininkė
Visų darbų pirmininkė
Duok mums....

2. Nebirėjo — daug naudingi —
Ukininkai pinigingi,
Žmonės linksmi ir bagoti
Ir dykuno burna soti.
Musų ponas pinigingas
Darbininkams bus naudingas
Duok mums...

BUKIME GEROS MINTIES.

Išanytojas pasaulio
Užgimė šiandieną;
Suvystytas paguldytas
Stainelėj ant šieno.

Bėgkim, bėgkim garbę duokim
Su aniolais Jam giedokim:
Gloria in excelsis Deo!

Gimė Tas, Kuris pasaulį mokino,
kaip turi mylėti brolis brolių, kaip po-
draug gerai daryti ir mylėti nors ir di-
džiausią savo priešą.

Nuostabi gimimo naktis! Meilės ir
atpirkimo šviesa nuplaukė ant žemės,
dangus mėlynėmis, rodosi, tik ir kloja
visą pakalnę, kur vien ašaros ir tylios
žmonių skundos.

Nuskriausti, suvarginti ir nuliudę
žmoneliai kelia akis į dangų, nes štai su-
žibėjo jiems žvaigždė paguodos, nes Iš-
ganytojaus gimimo žinia pasklido po
šventuosius Dievo namus.

Šios dienos žmonija dar karščiaus
meldžiasi, dar labiau indėbė savo akis į
aukos kieliką, nes prispausti įvairių var-
gų dar labiau lenkia savo galvas žemyn.

Iš suvargintos lietuvių tautos kruti-
nės veržiasi giesmė nebe taip jau link-
sma, nuo kurios kadaise net bažnyčių mu-
rai drebėdavo, bet dabar tik giesmė skau-
smų ir pilna ašarų, kuri savo griaudingu-
mu skleidžia orą ir plaukia tylomis aug-
šty.

Plaukia giesmės aidas, lyg norėda-
mas savo sparnais praskleisti miglotą
padangę ir išiskverbti prieš sostą Sut-
vertojaus ir prašyti palengvinančio gyve-
nimo bei išvermės spėkų.

Meldžiasi Lietuvos žmonės ir gieda,
o aidas plaukia lyg paslaptingas balsas
girių ir miškų, šiandieną priešo išnai-
kintų, tai vėl atsimuša, lyg nešant bai-
siausią skundą, su išmėtinėjimu už sunkią
dalį Motinos savo Tėvynės Lietuvos, ku-
rią baisusis priešas sumynė ir pavertė į
tyrus ir kuris grasina kas-kart dar nau-
jais smugiais.

Toji gaileščio ir skausmo giesmė
plaukia snieguotais laukais, kalnais ir nyk

sta debesų augštumoje. Nakties tylumo-
je plaukia toji malda be varpų pritari-
mo, kuriuos priešas liepė perlieti į ka-
nuoles, tečiau aidas atliepia gilus ir ga-
lingas.

Miega mūsų Tėvynė mėtavonės sap-
ną sapnuodama. Tylėjime sukando lupas,
nei dejavimo neišduoda. Neleidžia balso,
draskančio jai krutinę, neištiesia rankų
atsigynimui, vien tik skaito kryžius, ku-
rie kaišo jos kuną. Vien klausosi visomis
pusėmis plaukiančių skundos balsų, apsi-
dengusi gėdulingais rubais laukia valan-
dos, kuomet pašauks ją prieš teismą vy-
resniųjų, kuomet paleis ją iš pančių ir
paliuosavę vėl pašauks prie naujo gyve-
nimo, prie naujos garbės...

Jau ketvirtus metus Lietuvos žmo-
nės praleidinėja begyvendami baisiau-
sios karės valandas. Bėgyje tų valandų
jau ketvirta Kristaus gimimo naktis slen-
ka jiems baisiausiose kentėjimuose, te-
čiau jie įsitikinę į geresnę ateitį, kuri tu-
rės ateiti. Žūsta geriausieji sunai tos
žmonijos, pakeldami balsą už liuosybę
Tėvynės, nes jie pasišventę ir myli savo
Motiną — Tėvynę.

Nyksta tenai visos gėrybės, nes prie-
šas viską sau ima arba naikina. Išnyko
miestai, miesteliai ir kaimai, o jų gyven-
tojai bastosi po įvairius kampus jieško-
dami apsigynimo nuo šalčio ir bado.

Tik kryžiai ir nauji kapai auga
dengdami tuos, kurie negalėjo datesėti,
ir pernešti tų baisių smugių. Likę be spė-
kų, sunyko, kaip opi gėlė, netekus darb-
štaus daržininko globos nyksta nuo pir-
mos rudens šalnos.

Kiti liko išblaškyti po svetimas ša-
lis. Jie ir-gi nemažiau kenčia. Neturi
kuom vargais pasidalinti ir pasiskusti,
nes visi jiems svetimi....

Rodosi, šiandien iš tos tautos kru-
tinės galėtų išsiveržti didis prakeikimas,
kad jame atradus atkeršijimo priešui. Te-
čiau taip nėra, nes toje tautoje yra geros
valios ir vilties. Ji žengia tuom erškėčių
taku, kuriuo priešis išganyto ir visų
skriaudų atlyginimo.

“Bukime geros mintis”, — šnabžda jai sąžinė, nes jau aušta mums aušrelė Liuosybės ir Nepri gulmybės.

Bukime geros minties, nes šalip didelių skriaudų ir kentėjimų, didinasi ir galybė laimėjimo.

Bukime geros minties, nes paskutinių metų nelaimės gali atgaivinti mūsų prabočių laikus, gali ir vėl mums suteikti laisvą Lietuvą, kokia ji buvo seniaus.

Bukime geros minties ir čia laisvės šalyje, ir girdžiant balsus, kurie iš tenai kartais mus pasiekia, stokimės panašus mūsų broliams ir vietoje aikvoti spėkas bereikalingiems tarp savės ginčams, sto-

kime petis į petį visi iš vieno ir sukurkime vieną dvasios ugnį, bendrai dirbant pagal spėkų ir išgalių mūsų bendram reikalui, kuris yra mums šventas....

Duos Dievas, mūsų tauta perneš tuos smugius ir išeis iš jų atgaivinta, o kuomet išmuš valanda ramybės, tuomet galės mums apreikšti Liuosybę.

Dirbkime, kad stotumės verti tos liuosybės, kad ir apie mus pasakytų, jog ir mes nors vieną ranką pridėjome prie to didelio atstatymo Suvienytos ir Nepri gulmingos Lietuvos!...

Z. Bagdžiuniutė.

PABĖGĖLIŲ VARGAI.

Turbut visoj Rusijoje nerasi tokio miesto bei miestelio, kur nebutų karės nelaimėmis nublokštų lietuvių. Ką jų jautrios širdys pargyvena, joki plunksna nesugebėtų aprašyti. Čia paduosiu asmeniškai rašyto laiško iš Feodosijos kaimurias ištraukas.

“Nėra tos dienos, kad karčios ašaros nesuvilgintų indubusių skruostų. Širdis pusiau plyšta, kuomet prisimenu savo brangiąją gimtinę, namelius, kuriuos karės liepsnos dar prieš pabėgsiant prarijo. Vieną kartą jau maniau iš širdies skausmo nedalaikysiu, kaip štai, tarytum iš dangaus, atskrido suramintojas — “Vytis”. Iš kur jis atėjo ir koku budu — nežinau, nes indavė viena baltgudė. Tarytum, visa gamta persikeitė. Akys nušvito, širdis pradžiugo. Ir kuomet nuėjau į pavandenį (jau antras mėnuo, kaip negaunu jokio darbo), viskas išrodė kitaip: ir paukšteliai linksmiau giedojo ir saulutė skaiščiau švietė ir jurė ramiau bangavo.... Laimingi tie, kurie neragauna Europos kartybių — nelaimių!... Skaičiau tą žurnalą net kelius kartus, nes labai senai, senai bebuvau mačius lietuvišką raštą; o perskaičius indaviau kitiems suraminti savo sopančią širdį....

Kiek man teko patirti, čia pabėgėlių bus apie 50 asmenų: motinos ir vai-

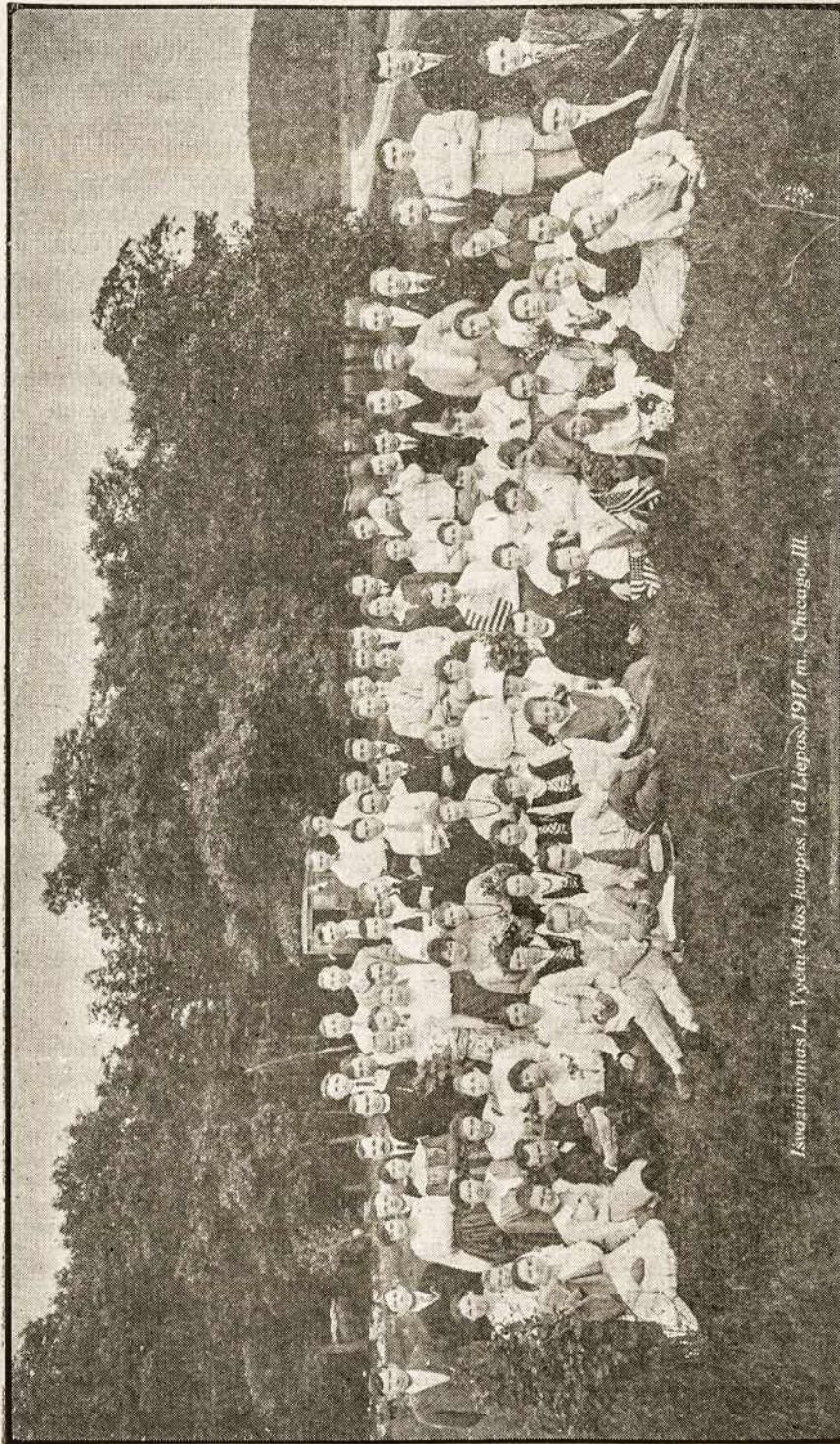
kai. Pažiūrėjus į juos, širdis verkia; darosi graudu... Tikybą beveik pamiršę, nes nėra lietuvių kunigo, kuris gaivintų jų dvasią. Prašėme Centralio Komiteto, bet iki šiol nesulaukiame, nors ketino pasirupinti...

Brangus brolaiti! Perskaitęs laikraštį nenumesk, bet užadresuok Litovski Komitet, Samirnaia ulica, No. 4, Simferopol, Tavr. gub. ir pasiųsk. Jis mums bus didžiausia paguoda, gaivintoju...

Laukiu užgimimo Kudikėlio Jėzaus. Jis Ramybės Viešpats ir tik Jis gali sugražinti pasauliui ramybę, sumažinti vargus, nušluostyti ašaras. Jis gimė, augo varge, ir gerai supranta mūsų reikalus, padėjimą”. Ir savo laišką baigia malda prie Kudikėlio. “O, Jėzau geriausias! Neatmesk mūsų maldų; duok mums stiprybės; suteik pasauliui ramybę, išgelbėk žmoniją iš prapulties nasrų”...

Jungkime ir mes savo maldas ir siųskime prie Ramybės Viešpačio, maldaudami susimylėjimo. To nuo mūsų reikalauja meilė artimo. Visas pasaulis liudi, negalime tad linksminties mes ir aikvoti savo centus kalėdiniais nieknikiams. Bet kiekvienas, kiek galint, turime paaukoti tuos centus badaujantiems tėvams, broliams, seserims bei gentėms.

P. N. J—s.

Išvažiavimas L. Vyčių 4-tos kuopos, 4 d. Liepos, 1917 m., Chicago, Ill.

IŠVAŽIAVIMAS L. VYČIŲ 4-tos KUOPOS, 4 D. LIĖPOS, 1917 M. CHICAGO, ILL.

Įsitikėjimas Lietuvos Atgimiman.

Tvirtas įsitikėjimas viską pergali. Kas turi įsitikėjimą, tas tikęs didžiausiam pasišventimui, didvyriškiems žygiams, pergalėjimui didžiausių sunkenybių ir kliučių.

Tvirtas tikėjimas pirmuosius krikščionis vedė ant laužo, pasemto liepsnų bangomis, vedė po nuožmaus pagonies kardų arba kalavijų. Nieko nepaisė, mirė tikėdami, o iš to intikėjimo kilo nauji buriai pasekėjų, naujos spėkos, siekiančios prie tų pačių tikslų.

Tvirtas įsitikėjimas senovėje lietuvius vedė į kovą su kelis kart skaitlingesniais priešais. Lietuviai, gindami savo rubežius ir tėvynės laisvę, budami neskaitlingais, priešams suduodavo tokį kirtį, nuo kurio jie netuoj atsipeikėdavo.

Kai rusų vyriausybė atėmė mums spaudą, tai Lietuvos vardą išlaikė gyvu ne kas kitas, kaip tik įsitikėjimas gyvų surū į šviesesnę ir laimesnę ateitį. Tas įsitikėjimas ištikimus Lietuvos sunus padarė milžiniais dvasios. Jiems nebaisi buvo kulipka, žandaro žiaurumai, Sibiro šalčiai ir kartuvių kilpa. Nepaisė jie ir vargo. Tamsiomis naktimis brido balas, klampojo raistus nešdami iš užsienio Lietuvon šviesos spindulius, kuriuos skleidė, teikė savo tautiečiams.

Visa mūsų tauta ilgus metus nešė sunkų priespaudos ir persekiojimų jungą. Jaunimas, neturėdamas Tėvynėje ką veikti, negalėdamas nieko atsiekti, vos susirado plyšys išbėgimui svetur, pradėjo per jį veržties ir bėgti lauk. Ėmė alpti Lietuva ištekindama sveikiausias gyvybės sultis. Tečiau nenuopuolėme dvasioje. Tvirtas įsitikėjimas ir Tėvynės meilė vienijo ir jungė kruvon visus atsipeikėjusius lietuvius ginti savo reikalus, savo tautos ateitį.

Mums lietuviams nėra baisesnio priešų, kaip beviltė — nustojimas įsitikėjimo. Jei nustosime vilties Lietuvos atgimiman, nieko mums nebeliks, turėsime susitaikinti su amžina vergyste. Ir štai kodėl vargas tiems, kurie vilties nebūti. Tokie tai teikia nelaimę visai tautai, to-

kie yra Lietuvos žudytojai. Nei maskolius (rusas), nei vokiečius, nei lenkas nei vienas kitas priešas negalėjo užduoti Lietuvai tokio mirties smugio, kaip užduoda jai kiekvienas lietuvis, kuris nustojo intikėjimo į lietuvių tautos atgimimą ir tąja beviltėia kitus užkrečia.

Tautos apaštalais vediname poetus, kurie dainomis ir giesmėmis budino tautos dvasią; gilią pagarbą reiškiamo lietuviui motinai, kuri pasišventusiai maitino tautos dvasią, auklėdama jaunąją kartą įskiepio jai savus papročius ir jų pagarbą, o kaip-gi vadinsime tuos, kurie taip sunkiai budintą dvasią stengiasi užmušti, užslopinti?

Apsisaugokime beviltės, šalinkimės nuo kiekvieno, kuris ja užsikrėtęs, nes nuo jų žudantys nuodai gali ir mus aplipti.

Įsitikėjimo ir vilties į atgimimą Tėvynės mums reikia, o visa kitkas atsisiras.

Lašas.

GIRTUOKLIS PAS MATININKĄ.

Girtuoklis: Meldžiu pono pamieruoti man gerklę.

Matininkas: O kam tai?

Girtuoklis: Ugi aš noriu žinoti kaip ji didelė, kad per ją išlindo 50 margų žemės ir triobos, padarai ir gyvuliai.

• • •

UŽSIGEIDĖ.

Vokietis: Kodėl tamstos plaukai taip gražiai garbinuoti?

Lietuvis: O tai nuo karštinių. Pernai kaip sirgau jomis, taip ir susiraitė plaukai.

Vokietis: Oi, kad ir man tų karštinių....

• • •

NUSISKUNDĖ.

— Oi! žinai, kuma, du vaikus paėmė į karę. Juodu du tik teturėjau!

— O aš turiu penkiatą ir nei vieno nepaėmė.

— Koku budu?

— Matote, — visos dukrės.

VYČIŲ OBALSIS.

Ne bėgt, bet vyti! — Lai bus tavo,
Lietuvos Vyti, obalsis!
Lai dreba tas, kuris užgavo
Širdies brangiausias paslaptis!

Kurs plėšia kiltą idealą
Tau iš širdies, kaipo vagis,
Ir traukia nežinioms į balą,
Ir šlamštais uždumia akis, —

Ištik jį skaudžiai, išnetyčių,
Rimtu protu, dvasia karšta!
Nes Lietuvos jaunųjų Vyčių
Širdis negal but suteršta!

Aure padangėj plevėsavo
Vyčių garbinga vėliava,
Ir galvas jie paguldė savo,
Kad tik tėvynė but laisva!

Per Nemuną jie priešą vijo
Toli, — ik Vorkslas ir Maskvos.
Nuo jų galingo kalavijo
Drebėjo priešai Lietuvos!

Ir šiandien jų kalnai supilti,
Tie liudytojai praeities,
Anukams skelbia tikrą vilti,
Kad dar išliks nuo pražuties.

Senovės Vyčiai! Jusų vardas
Skambėdavo net pas gudus!
Ir išgalastas plieno kardas
Totoriams buvo perskaudus.

Galingas Vokietys nekartą
Vos gudrumu galėj išsprukt,
Nes kuomet Vyčio kirvis kerta,
Tvirčiausias skydas turi trukt!

Šiandieną — jau nebe senovė...
Didvyriai miegti kapuose...
Ir pilekalnius jų išgriovė,
Bet — pasiliko jų dvasia!

Po penkių šimtmečių vergijos
Vėl pasipurtė Lietuvis!
Tautybės kibirkštis atgijus,
Prabočių žengia pėdomis.

Išnaujo Vyčiai pasirodė!
Jų vardas vėl atsikartos!
Nesyki tars jie savo žodį,
Besprendžiant ateitį tautos!

Lai vardas jų galingas buna,
Nepalytėtas ir brangus!
Ir Lietuvos gaivinant kuną,
Tegu Vyčiai siela jos bus!...

J. K.

JAUNIEMS.

Bėga valandos ir dienos,
Bėga metai tekinais,
Lieka atmintys tik vienos—
Buvom juk ir mes jaunais?....

* * *

Buvo dienos gan galingos!
Taip energijos pilni
Žaidėm, dainos stebuklingos
Plaukė... o, laikai kilni!

* * *

Rods, nelaukėme dieneles,
Kad nusvirs galva žila,
Kad atėjus senatvėlei
Ir daina bus taip tyli....

Na, vaikeliai mūsų mieli,
Jusų laikas yr' dabar!
Galę rodykit, jaunieji,
Kol nežila galva dar!

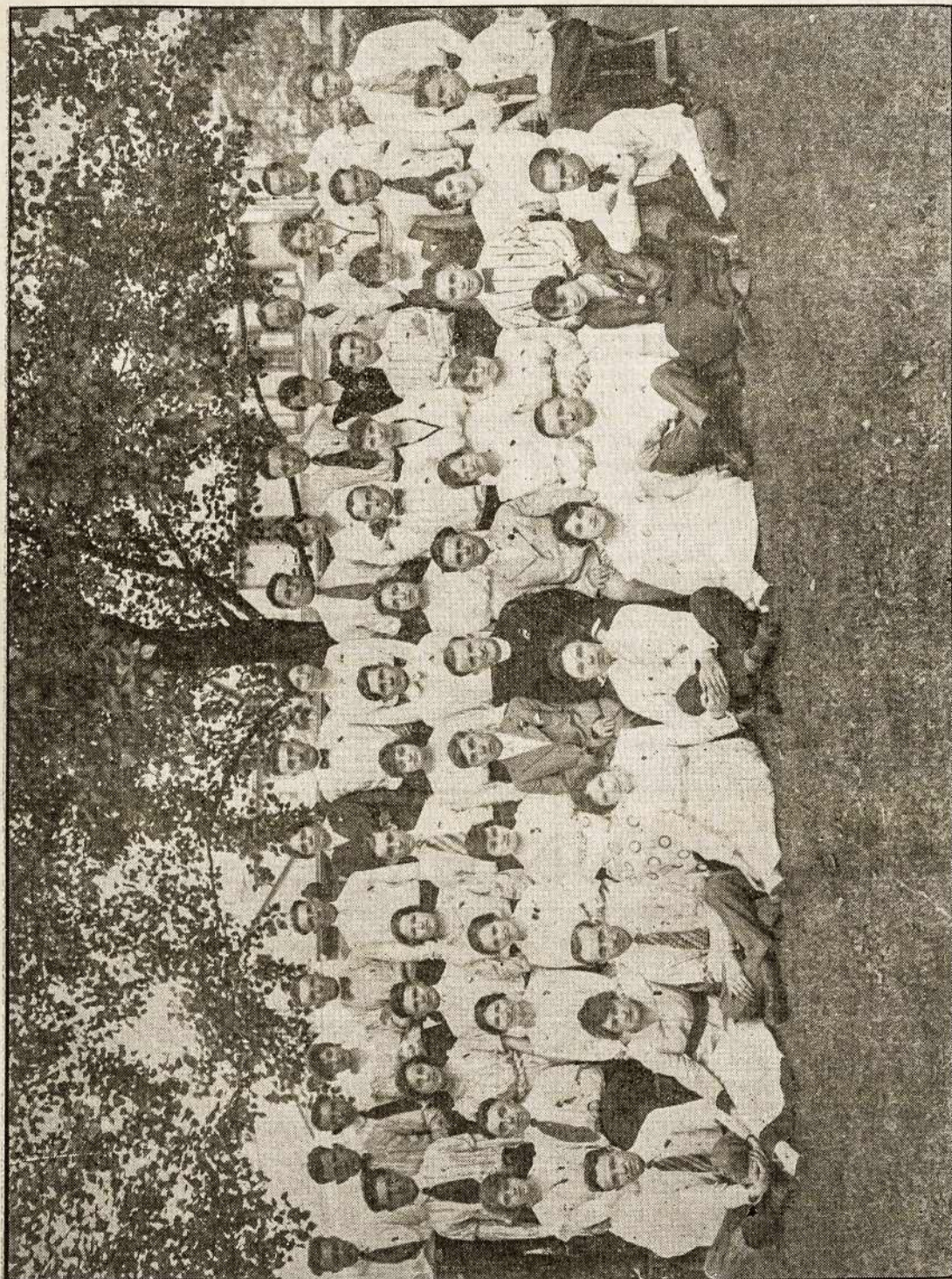
* * *

Traukit linksmąją dainele,
Kol galinga ji, skambi!
Kol jaunoj širdyj liepsnelė
Dega meilė — ji kaitri...

* * *

Ramūs bukite, senatvė
Greit, nelaukiama, pati
Aplankys jumis. Jaunatvė
Greit prašvilps graži, skaisti!

L. Šilelis.

LIETUVOS VYČIŲ 27-ta KUOPA, BRIDGEPORT, CONN.

GIMS TAUTOS GENIJUS.

DRAMA II-se DALYSE.

KUN. L. VAICIEKAUSKAS

(*Gerbiamam Jubilijatui*

Kun. J. Židana vičiui

*dienoje Jo Sidabrinio Jubilėjaus — Liepos 1
d., 1917 m. — ši veikalą skiria atminčiai*

Autorius).

VEIKIANTIEJI ASMENYS:

STANGVILA: Lietuvos bajoras, vidutinio amžiaus (apie 50 m). Lėtos prigimties, lengvos eisenos, švelnaus apsiėjimo. Karštas lietuvis. Apsirėdęs senovės lietuvių rubais, šalmu ant galvos. Šalmas turi du elnio ragu. Turi ir šeimyną, kurią labai myli.

DANGERUTA: Jo žmona, turinti apie 40 m. amžiaus. Linksmo budo, labai kalbi. Myli dainuoti, bet dažniausia liudnas dainas. Moteris labai prakilni. Pasirėdžius lietuviškuose rubuose su klumpėmis, ar naginėmis.

AŽUOLAS: Jų sunus, apie 20 m. amžiaus. Labai prakilnus. Eina tėvo pėdomis. Myli medžioklę. Apsitaisęs trumpais kareivio rubais, prie šono turi auksinį kardą, D. Lietuvos kunigaikščio dovaną.

ŽIBUOKLĖ: Jų duktė. Visada užsisvajojusi; nors nuduodanti labai linksma. Turi apie 17 m. Taip-pat lietuviškuose bajoraitės rubuose. Myli dainuoti.

RUDIS: Tarnas, labai ištikimas; turintis apie 70 m.

VILKAS: Bajoraitis, kaimynas. Turi apie 25 m. Užsikrėtęs vokiečių dvasia, kuri vėliau buna priežastimi jo mirties.

ZUBRIS: Jaunas bajoraitis. Apsitaisęs panašiai Ažuolui.

OVERĖ: Tarnaitė, jau sena, labai prietaringa. Dėvi prastus rubus, klumpėse. Užsiklesčius margą skepetaitę, užpakalyje surišamą.

PRUTENAS: Vaidila, senas žilais plaukais. Dėvi ilgus rubus, persijuosęs. Kalba iškilmingu balsu.

LIETUVA: Augšta jauna mergina. Kalba iškilmingai, bet išlėto, slėgtinu tonu. Plaukai palaidi. Nuo kaklo ligi kojų apsisupus juoda skara. Plaukai padabinti rutomis.

DALIS I-MA.

Scena 1.

(Rumas trejais langais. Ant sienų kabo kardai, šalmai ir kiti karės įrankiai. Vidurinėj sienoj ant vinių kabo įvairių žvėrių ragai. Kertėje, netoli nuo lango, stovi stalas uždengtas staltiese; šale du suolai. Priešais stalą ant sienos pakabintas D. Kunigaikščio paveikslas. Visas rumas turi turtingo senovės lietuviško bajoro rumo išvaizdą).

STANGVILA. *(Kalla už stalo sėdėdamas. Dėdamas kardą ant stalo).* Štai ve, — ir vėl baisus sapnas mane vargino visą naktį. Nespėju sudėti akių, o jis vėl aiškiai rodo. Dievai gi žino, ką tas galėtų lemti. Šauksiu rytoj vaidilą — jis turės paaiškinti šį sapną. O, privargino tas sapnas mane. Prieš-pat rytą didelis juodas aras nutupė ant mano galvos. Apgobė sparnais mano galvą ir pradėjo leisti odonagus. Apleido mane jėgos. Širdis nustojo plakus, — maniau, reikės jau atsisveikinti su šiuom pasauliu, bet ne. Staiga atsiminiau, kad yra kardas prie mano šono, tuomet, it žibankštis, duriau jam tiesiog širdin. Jis tuojaus nupuolė šale mano kojų ir tris kart pašokėjo, stengdamasis man ingnibti snapu į krutinę. Tuomet antru kart kirtau jam per galvą ir pasiliejo kraujas — juodas, kaip derva. Man-gi tuomet pasidarė lengva, lengva.... O biauirus sapnas! Turbut didelę nelaimę dievai lemia. Dievai galingi mūsų žemės! Delko turėtumet bausti mane? Ar aš nemyliu savo protėvių šalies? Ar negerbiu Taves Visuresanti? Mano tėvas paguldė galvą už šią šalį! Liejau ir aš savo kraują. už ją, lies ir mano Ažuolas! O, Praamžiau Galingas, teikis prašalinti nuo manes tą baisią nelaimę, kokią sapnas lemia. *(Palengva prieina prie lango į sodo pusę, liudnai žiuri ir pradeda niuniuoti be žodžių dainą).*

Scena 2.

DANGERUTA *(Ineidama pro kaireses duris).* Sveikas, sakal — sakaluži! Ko toks nuliudęs, tarsi žemes pardavęs! Nebžiurėk per langą, — nebeatlėks jau kita gulbė, gražesnė už mane. O jei ir atlėktų, tai vis aš meilesnė tau bučia. *(Priejus jį linksmi purtena ir toliaus kalba).* Klausyk, sakale, aš ir pralinksminsiu tave, it gulbė.

(Dainuoja Suvalkiečių melodija).

Tas mūsų tėvelis netinginy,
 Užmušė žvirblelį, užpampino,
 Užmušė žvirblelį, užpampino,
 Tą garsų paukštelį, ta žvirblelį.
Ta mūsų sesutė netinginė,
 Nupešė žvirblelį, nuplikino.
 Nupešė žvirblelį nuplikino,
 Tą garsų paukštelį, tą žvirblelį.
Ta mūsų močiutė netinginė,
 Iškepė žvirblelį, iščirškino.
 Iškepė žvirblelį, iščirškino,
 Tą garsų paukštelį, tą žvirblelį.
Prikepė žvirblelio šešis bliudus,
 Suprašė svetelių šešis šimtus.
 Valgykit, sveteliai, neskubinkit,
 Važiukit namučių, nep'kalbėkit.

(Jis palengva traukiasi nuo lango pastebiamai linksmėdamas).

Ot ir pralinksminau. O vis dar, it tas senas varnalėšas, susiraukęs. Sakyk-gi, kas tau?

STANGVILA. Keista tavo daina! Aš jau ir pasenau, tokios dar negirdėjau... Linksminsi ar nelinksminsi — vis vien ji atlėks. Bus meilesnė už tave ir dar nuostabesnių dainų padainuos. Tai to ir liudi tavo sakalas, ruta žalioji! *(Eina prie stalo it juokdamasis).*

DANGERUTA. Jei atlėks, aš ją sulesiu — nebus tavo gulbės. *(Rodo į jį).* Tai tau ir laukti jos! O paskui pradėsiu ir tave lesti už tai!

STANGVILA. Atlėks ji ir išneš mane, o tu, rutele mano, ir nebematysi manes daugiaus. Išneš toli, į žalius miškus, į augštus kalnus, — tu-gi, rutele, eisi dieną-naktį ir nebesurasi.

DANGERUTA. Aš-gi pasiversiu raiba gegute — gailiai užkukuosiu, pravirksiu ir pat-sai sugrįši.

(Dainuoja).

Sugrišk, sakaluži, sugrišk...
 Čion meili tėvų šalelė,
 Sugrišk, sugrišk...

STANGVILA. Tu, rutelė, šiandien link-sma nuo pat aušrelės, — ant vakarėlio aš-aras liesi. Niekad nebuvai tokia, kaip šiandien. Gal tave raganius užžavėjo paupyje.

DANGERUTA. Pritemus saulužei — liesiu ašaražes. Ateis Laimužė, nušluostys jas; supins kasas, padabins žolynais — busiu it jaunamartė. O tu jau toks nebusi, sakale.

STANGVILA. Sužibės šalnužė, šiaurės vė-jelis, papus, nuvys tavo lapeliai, nukris žiede-liai. O aš, it aras, išskrisiu didvyriu augštai į

padanges. — Tai tau ir bus, rutele, kasas dabinti, jaunamarčia puoštis. *(Tuom tarpu atsidusta).* O, Visagali! *(Nuliudęs atsisėda).*

DANGERUTA. *(Nepastebi jo liudnumo).* Štai mano sakalą gegutė ir pralinksmino. Buvo nuleidęs sparnelius, širdužė liudna, — lyg užburto, o dabar klegi, it margas genys, linksmai. *(Prisižiūrėjęs arčiaus, pamato kardą ant stalo, nusteba ir į šalį sako).* Kas tai galėtų buti? Kam šitas kardas? Oi, dievuliai mano!

(Priėjus prie jo) Neslėpk, širdužė, nuo manes, kas yra? Kodel toks liudnas, nusiminęs. — Pasakyk, dobiluži, kam šitas kardas ant stalo?

STANGVILA. *(Atsilošęs sėdi prie stalo. Lauke, tolokai, girdisi apuoko balsas).* Matai, ruta, Praamžius mūsų šaliai, tur but, kokią nors nelaimę lemia. Girdi, ir apuokas dejuoja. Tai myrį kam-nors praneša. Aplankys, tur but, giltinė mūsų namą. Tas bus greitame laike. Līg užtekės kita aušrelė, jau giltinė bus pagelandus dalgi. O, mūsų šalį ir Visuresantis pradeda bausti, tur but, Jį Krivė užrustino...

DANGERUTA. *Labai nustebus ir nu-liudus eina prie lango.* O, nekalbėk taip baisiai. Tau, sakale, tik taip rodos. Tai Perkuno piktasis Graitas tave erzina, drumsdamas tavo ramias senatvės dienužes. Buk ramus, sakale. Mūsų šalį patys dievai gina ir globoja. Krivė užrustino Praamžių — Krivė ir permaldaus Jį. O mums, sakale, kam liudėti! Ar nežinai, sakale! Vargas priešui, užkliudžiusiam mūsų šalį! — Aštrūs mūsų kardai ir narsūs Lietuvos vaikai! Antai, ties giraitė, guli kryžuočių lavonai. Pažino jie, ką reiškia užpulti Lietuvą!

STANGVILA. Nors tu, Dangeruta, ramini, linksminei mane, bet aš, aš negaliu nusiraminti. Man giltinė pagrasintų, jei aš linksmintausi. — Dievai man davė prijautimą ko tai baisaus, neišvengtino. Tarytum, kokia šmėkla praris visą mūsų šalį. Tarsi matau aš ją, — ji man vaidenas... Štai kampuose slankioja koki tai juosvi šešėliai. Jie toki liudni, nusimnė... Tur but, vėlės. Jos norėtų ką tai mums pranešti, bet dievai joms neleidžia.

O, Dangeruta, nerimstu aš. Kai aš vienas, mano ausyse skamba žodžiai vienos dainos! *(Dainuoja).*

Visos draugės mano linksmos ir šil-kais dabinas,
 Man gi ašaros tik žiba ir kapai vai-dinas.

(Abudu)

Nekalbėsi, sakalėli, man meilių žodelių, —
Neužmausi aukso žiedo ant mano rankelių!

DANGERUTA. Jeigu jau dievai skyrė musų šaliai tokį likimą, —mes jo atmainyti neįstengsime! O žodžiai dainos, tai mane žavi, nes tai daina musų mielų sesučių, laukiančių iš karužės grįžtančių karžygių jaunikačių. Ji skamba iš jų krutinių po visą plačiąją Lietuvą! *(Iškilmingai)*. Sakale, mūsų šalis garbinga! Sunys jos dori ir narsūs karžygiai, — tik linksmintis reikia.

STANGVILA. O ne, Dangeruta! Man ir sapnais dievai apreiškia bausių jos likimą. Vos spėju sudėti akis, o jau jie vargina mane, baido..... Toki bausys. slėgianti, it Pokliaus šmėklos! Nujaučiu neišvengtina žlugimą Lietuvos laisvės. Ją išplėš priešai, išplėš... Apleis mūsų šalį dievai, apleis ją...

DANGERUTA. O sakaluži! Tie sapnai tai it vėjas: čia jie yra, čia jų nėra. Kam taip akiai tikėti. Jeigu jau taip užsispyrei jų reikšmę žinoti, tad pasiūsiu tarną Praurimės žinyčion, ten Stangvilų gentę žino. Neapvils ir pasakys reikšmę sapnų ir ką dievai lemia sulaukti. Gal, sakaluži, dievai lemti kopuikiausiai.

STANGLIVA. *(Pašoka nudžiugęs, eina prie lango, paskui eina atgal ir sustoja viduryje rumo)*. Gerai kalbi, Dangeruta; Žiurėkį šį paveikslą. Tai tėvukas musų garšios gentės. Narsus karžygis. Jo garbė skambėjo po visą Lietuvą, it skardus gandas. Priešai drebėjo pamatę jį, o jis, it liutas, juos trempė. Jam taip-pat vaidinos šmėklos, o kaip pasiklausė vaidilų, jie išlėmė, kad jis liks kunigaikščiu. Ir likosi juomi.

DANGERUTA. Matai, sakaluži, dievai visuomet žmonėms gerovę lemia. Jie neapleis mūsų šalies, jie ją gins.

STANGVILA. Ačiū Tau, Visuresanti, kad nuraminai senį Stangvilą. — Tu visuomet jam geras. Pasakyk-gi, rutele, kur musų lakštingala skrajoja. Aš jos šiandien dar nemačiau. Malonus jos balselis. Kaip uždainuo-

DR. JONAS BASANA VIČIUS.

*Žymiausias tautos darbininkas, už savo nuopelnus vadina-
mas "Lietuvių Moze." Jis kritiškiausiam mūsų tautos gyvenimo tarpe laikė jo vairą ir pasekmingai vedė pro įvairias kliūtis ir nelaimes. Ir dabar, nors senatvė lenkia žemyn, Dr. J. Basanavičius mūsų tautoje turi žymiausią rolę.*

ja, tarytum, akys nušvinta ir klausos pulkai deivių, o širdį žavi, žavi begalo... Žydrios jos akytės, tarsi, dangaus žvaigždėlės. O širdužė, tartum, aukso pilna. Laimingas tavo sakalas, rutužė, kad turi tokią linksmužę!

STANGVILA. Eik, rutuže, pašauk lakštutę. Ko jinai taip ilgai neateina. Beje, primink Ažuolui, kad prisirengtų medžioklėn, gal po piet išjosime. Pasiseks, mešką ar briedį nudursime, iškelsime pokylį! Rutuže, uždainuokime dainelę, prisiminkime jaunystės dieneles!
(*Abu dainuoja.*)

Laukai žaliuoja, miškai puškuoja,
Totoriai jojo, jojant kalbėjo:
Gražus yr' dvarai čionai Lietuvoj',
Nes vyrai stiprus, o žiobriai pikti.
Kaip tuos vyrus pergalėt?
Kaip žiobrelius išnaikyt?
Vyrai milžinai, žiobriai galiunai,
Nieks su jais nepasiramosią.
Gana dumoti, gana kalbėti. —
Jurą perplauksi, uosį sulenksi,
O vyrų anų, nei žiobrių
Niekad nepergalėsi.

O ką, mudu dar neblogiausia ir dainuojam, tarytum, jaunuoliais esant!
(*Stangvila vaikštinėja, Dangeruta išeina.*)

Scena 3.

STANGVILA. Tai mano ruta! Linksma ji, kartais net perdaug, bet gera iš jos moterė. Nei vieno kampelio namie nesiranda, kad ji neapžiurėtų; kiekvienam moka šį-tą pasakyti; nusiminusi, bematant, prajuokins. Tai Dangeruta! Lietuva! Laiminga, kad tavo moterys tokios, kaip Dangeruta! Bet vis-gi, nors ji ramino mane, neramunas vėl pradeda varginti. O tas baisus sapnas, jis vis neduoda man ramumo. Ateis Žibuoklė, žiurėsiu, ką jinai į ta visa pasakys. Jauna siela kartais skubiai nuvokia, kas galėtų būti. (*Jam bekalbant, ineina Lietuva. Juodai apsisupus, žengia į vidurį rumo, paskui eina prie stalo. Stangvila, pamatęs ją, slenka į kampo ir žiuri, kas toliaus bus. Lietuva apsisotoja ir išties rankas viduryje rumo taria.*)

LIETUVA. Visur tamsu... tamsu. Rukai sklaidosi ir temdo saulutę. Juodi debesiai slenka, slenka ant manes. Praamžiau, ar ne prašalinsi jų? Aš nelaiminga... nelaiminga... (*Rankas nuleidus išlėto eina atgal.*)

STANGVILA. Ar aš nemiegu? Ar tik čia vėl ne sapnas! Visuresanti, kur gi aš? — Kas dedas su manimi? Ne. Negali būti sapnas dieną! O kodėl neišdrįsau paklausti jos: Kas ji per viena, ko ji nori? (*Jam be-*

*kalbant, ineina šokinėdama Žibuoklė. Nuste-
ba, išgirdus bekalbantį tėvą.*)

ŽIBUOKLĖ. Tetuši, kas yra? Su kuom kalbi? Čion nieko nėra! — Ko toks išbalęs! — Ko širdis taip smarkiai plaka! Tetuši brangus, pasakyk man! Aš taves išsiilgau. Aš tau uždainuosiu.

STANGVILA. Nieko, lakštužė. Žinai, senam visad taip yra! Dabar-gi dainuok, vaikeli! Tavo balsas mano širdį saldžiai žadina! Dainuok, širduže — tavo auksinės dieneles!

ŽIBUOKLĖ. O kaip aš laiminga, tetuši! Visa mano laimė ir linksmybė, tai tu! Bet man pasakysi, kodėl toks nusiminęs, o dabar padainuosiu.

Kaip-gi gražus, gražus žolynų darželis,
Pilnas jau prisėtas žalių žolynų;
Dailiai aptvėrė mano brolelis,
Užtai jam vainiką nupint ketinu.
Mano žolynėliai žydėti pradėjo,
Kokia man linksmybė, kas gal apsakyti!
Tartum svieto turtus, kas man pažadėjo,

Vien tik širdį traukia, kad ji pamatyt.
O aš mergelė visų kvietkų pana,
O aš karalaitė tarp visų žiedų;
Giedu darželyj' jaunystės stone,
Dar aš nesuprantu vargų ir bėdų.

STANGVILA. (*Rankomis uždengia akis ir nematomai verkia. Paskui, Žibuoklei nematant, šluosto ašaras. Jinai tuom tarpu baigia dainuoti. Kalba labai susijudinęs.*)
Mano linksmuže, tu mano jaunystės giedriasis dieneles gražini, tu nušvieti man akis senatvėje! Ir darosi šviesu... šviesu... Ir visa Lietuva atrodo kitaip. Tarsi gyvybės spinduliai ištriška iš jos ir apsupa visą pasaulį. Jos miškai, ežerai, upės, tarsi gyvumo pilnos. O, skaisti Lietuva! Nėra kitos šalies, kurioje taip gražiai dainuotų, kaip Lietuvos lakštužės!

ŽIBUOKLĖ. 22(*Aphabina ji už kaklo.*)
Tetuši, kaip aš laiminga, galėjusi tave pažadinti tėvynės dainomis. Aš tavo laime tegyvenu. Tavo širdis, tai ir mano. Tetuši, aš papasakosiu regėjimą, kokį mačiau, kaip saulutė nusileido nakvynėn, juodas antklodas pridengė jos šviesą, žydrios akelės sumirgsėjo ant dangaus ir pasirodė perskeltas mėnulio veidas.

STANGVILA. Papasakok, lakštute, gal tavo regėjime dievai mums nori ką-nors pranešti. Jie visuomet greičiaus savo norą išreiškia tokiems nekaltiems, kaip tu.

ŽIBUOKLĖ. Tik čion taip nesmagu! — Gal eitumei pasivaikščioti į mišką: ten taip gera! Overaitės linksmai šokinėja, upelis ramiai sriovena, bitutės duzgia, visur toks ramus vėjalis pučia. O, tetuši, kiek ten grožės, kiek linksmumo! Eiva, eiva....

STANGVILA. Nueisime, dukružė, bet man rupi, kur Ažuolas. Ar jis prisirengė medžioklėn? O kada-gi savo regėjimą papasakosi?

ŽIBUOKLĖ. Neik šiandien medžioklėn. Man taip nesmagu, tarytum, ką negero naujačiu. (*Apsisuka apie jį*) Neik, neik, Graitas piktasis dar nuves į kokią plynią.

STANGVILA. (*Vaikščiodamas*). Teisybė, lakštužė, gera miške, reikty eiti... O tu tenais man ką-nors uždainuosi, palinksminsi. Aš-gi tau papasakosiu apie Graitą. — Medžioklėn rytoj; pakilus aušrelei, išjosim.

ŽIBUOKLĖ. Aš ir-gi josiu, gal sumedžiosiu overę. Nepaliksi manes?

STANGVILA. (*Linksmi*). Kur tu, šarka, josi ant žirgo; dar kas pavilioty žirgą su tavim. Ką aš daryčiau tuomet be tavęs!

ŽIBUOKLĖ. Tetuši, turite Ažuoliuką: jis mane suras.

STANGVILA. Lakštužė, pakol išeisiu, uždainuokime dainą — jautrią, negirdėtą, žavinančią širdį saldžiai. Juk žinai, mes lietuviai mylime dainas, o jos yra antra lietuvio siela.

ŽIBUOKLĖ. Jau dainavau, daugiau nebežinau.

STANGVILA. Daug dainelių tu žinai! Keno gi skamba balselis žaliajam rutų darželyj?

ŽIBUOKLĖ. Brangusai, kad man šiandien taip liudna... liudna. Širdį, tarytum, replės spaudžia, ir norisi verkti, verkti, gailias ašaras lieti, kol užtekės saulelė.

STANGVILA. Kas-gi galėtų spausti tavo jauną širdelę taip skaudžiai. Tik uždainuok, tuoj pajusi ramumą ir lengvumą širdyje. Daina, tai aidas sielos, jis tuoj nuramins tave!

ŽIBUOKLĖ. Tetuši, aš uždainuosiu senai girdėtą dainą, kuri man prisiminė. Ji tokia liudna, liudna...

(*Liudnai abu dainuoja*).

Už giružės teka upė, prie jos kaimas puikus, Juodas varnas ten nutupė, ir lest šaukė vaikų.

Jieško maisto ten po lauką, kur kardai skambėjo,
Snape laikė baltą ranką, ant jos žieds žibėjo.
Iš kur varne atsiradai, tu ir tavo vaikai,
Kur tą baltą ranką radai, kurią snape laikai?
Mergužėle, ten giružėj' didi kova buvo,
Kardai skambė, kulkos užė, jaunų daug pražuvo.

Kasė žmonės raudodami kunus vyrų narsių,
Bėrė smiltis raudodami ant jų akių drąsių.
Staugė vilkai ir maitinos, draskydami kunus,
Blaškė rankas ten motinos, apverkdamos sunus.
Mergužėlė girdėdama, rankeles nuleido,
Verkė gailiai dusaudama ir puolė ant veido.
Dabar žinau kas pražuvo, keno ranka balta.
Tasai žiedas mano buvo, o aš jo jam kalta.

ŽIBUOKLĖ. Man ši daina daug ką apie tėvynę ir jos jaunas sielas primena.

STANGVILA. Man-gi primena mušties Korsakiškiais, kur vokiečius smarkiai sumušėme. Tame mušyj' krito mano tėvas. Štai jojo kardas, kurį nuo mušio lauko parnešė garbingas Utėnų kunigaikštis ir padavė man, sakydamas paskutinius tėvo žodžius: "Sunau, Mylėk Lietuvą!" Ir pildau tuos brangius tėvo žodžius per visą mano gyvenimą ir nepamiršiu jų kol Giltinė nepažiūrės akysna. (*Abu išeina Ažuolo jieškoti*).

(Daugiau bus).

NELAIMĖ.

— Ko verki, Magdytė?
— Mamytė, čiupliau saldainį ir netyčiomis prarijau, bučiau kažin koliai užtekus čiuplti.
— Imk kitą, šitą kramtydama praryk.

• • •

PATIRSIĄS.

Gydytojas: Ar tamsta kartais nemiegi atvira burna?

Ligonis: Nežinau, ponuli, bet šianakt mėginasiu pažiūrėti.

• • •

GAILESTINGAS ŽYDELIS.

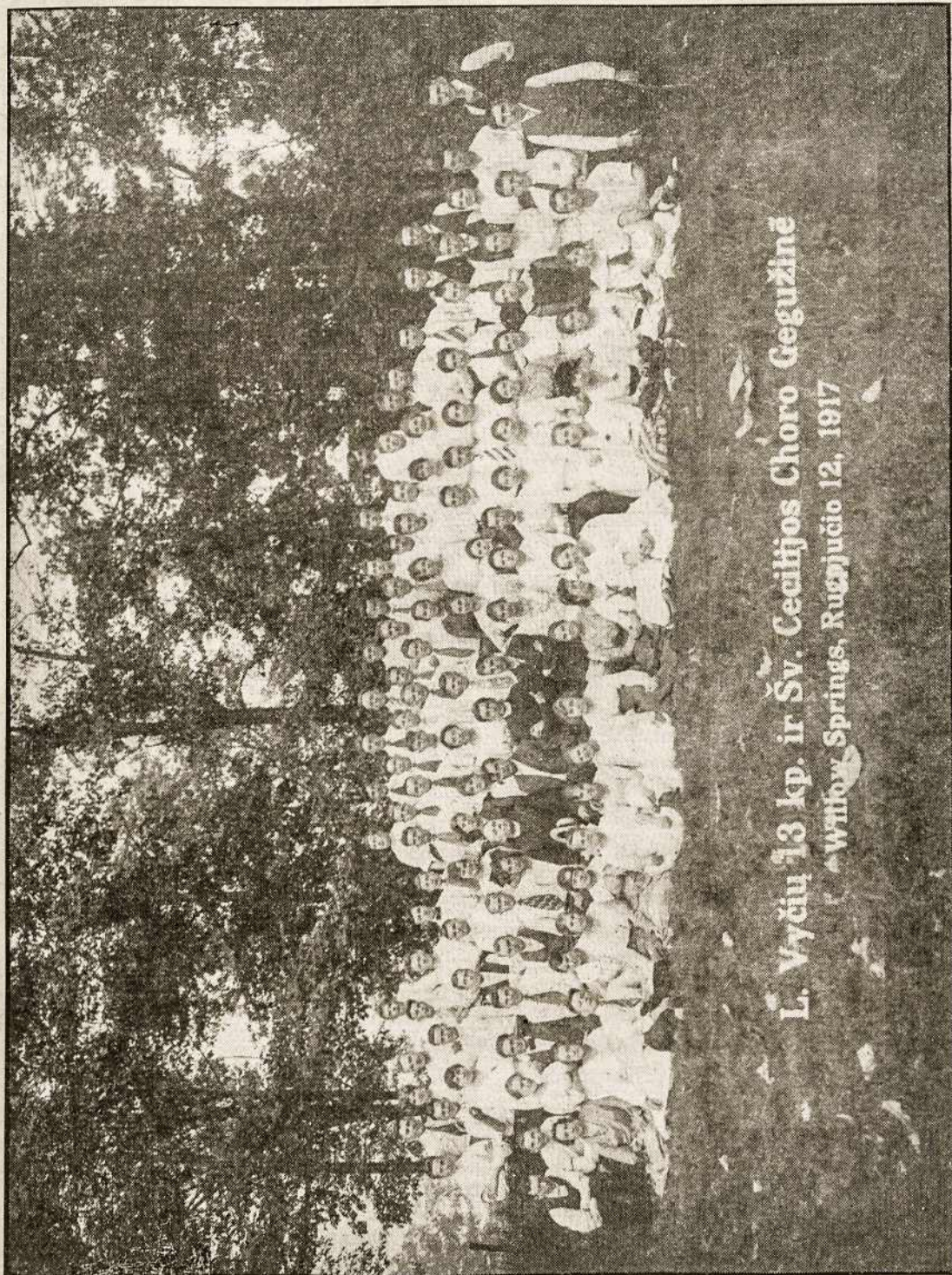
Antano girtuoklio draugas: Koks tu esi geras Maušeli, tu išgelbėjai nuo paskendimo mano draugą Antaną.

Maušelis: Niu, kaip negelbėsi, kad jis man dar yra kaltas penkis rublius.

• • •

ATPRATINO.

Jonas į savo kaimyną:
— Ar žinai, mano kumelė buvo atpratusi ęsti, bučiau atpratinęs ir gerti, bet ėmė biauzybė ir pastipo.

L. Vyčių 13 kp. ir Šv. Cecilijos Choro Gegužinė
Willow Springs, Rugpjūčio 12, 1917

L. Vyčių 13 kp. ir Šv. Cecilijos Choro (Chicago, Ill.) Gegužinė, Willow Spring, Rugpjūčio 12 d., 1917 m.

MANO BERŽELIS.

(Iš atsiminimų).

Pavasaryje vieną šiltą dieną, kada dar mažas buvau, po kiemą bėgiojau, tėvas pakluonėj sodino medelius. “Sunau! —tarė—štai berželis, imk jį ir pasisodink ant atminties. Gal iš mažytės tavo rankos geriau prigis ir tarpiau augs.”

Labai džiaugiausi tokia tėvo dovana ir didžiausiu uolumu ir rupeštingumu sodinau berželį. Pasodinęs ir toliau rupeščio negalėjau padėti į šalį. Nuolatos jį lankiau ir nekantriai lankiau skleidžianties žalių lapelių.

Saulutė sliuogė vis augščiau, duoda žemei daugiau šilumos ir gyvybės. Pievose jau pražydo gėlės, dirvos ėmė banguoti javų vilnimis, tada ir berželis išgvildė žalius lapelius.

Taip metas po metų augova abu: aš ir mano sodintas berželis.

Praslinko keletas metų. Lankiau mokyklą. Vieną kartą, susilaukus Sekminių švenčių, mokytojas paleizdamas mokinius namo viešėtų, kad negaišuotume laiko veltui, įsakė aprašyti švenčių pergyvenamus įspūdžius. Labai buvo ramu sėdėti po jaunu berželiu, atsiremti į jo jaunutį liemenėlį, jausti krutėjimą jo gislių, linguojant bepučiant vakarų vėjui. Rodos, sakyte-sakė, inkalbinėjo drąsiai rengties į gyvenimo kelionę ir nebijoti jo audrų, taip kaip jis nebijo rudens ir žiemos audrų ir šalčių. Gera buvo ir įspūdžiai rašyti, jaučiant berželio sielą...

Užaugus ir subrendus, gyvenimo aplinkybės privertė apleisti gimtą šalį, o keliauti ten—už jurių-marių, už kalnų. Griaudus buvo atsiskyrimas, o ypatingai su berželiu. Nuliudo, palenkė šakas, tarsi bijodamas užklausti, ar sugrįšiu kada, ar teks kada vėl bendrai austi svajones, draug pasisieloti ir pasiguosti vargais ir smugiais... Graudu ir skaudu, bet likimas buvo nulemtas.

Laikas bėga, kaip upėje vanduo ir nei nepasijutau, kaip pulkelis metų pralėkė gyvenant svetimoj šalyje. Nuvargus dvasia, nukankinta siela vėl pradėjo klabinėti ir žadinti mintis, viliodamos skristi ten, kur praleista saldžios jaunystės valandos.

* * *

Štai ir vėl ant tėvynės žemelės! Nuvargusi saulutė glaudžia veidą už tamsios žemelės, siūzdama gamtai ramybės valandą. Kiek galiu, skubinuosi pasiekti gimtinės namelį. Jau ir matosi jie. Raudonos saulutės atspindis, kaip liepsna, blizga grįčios languose. Širdis vis tankiau plaka, mintis ima spėti, kas pirmas išeis pasitikti?! U-gi antai berželis, jis jau linguoja viršune ir tarsi sveikina tolimą svetį!..

Sulaukęs rytojaus, jau apsisveikinęs su namiškiais, skubinau aplankyti savo berželį. O! jis jau buvo didelis, iškerojęs, jis jau tvirtas, tik šakos, garbiniuotos, lyg lietuvačių kasos, dabar svyruoja ir blaškos nuo vėjo. Patėmijau, kad jis jau ne vienas, jaunutė šeima jį apstojus aplink, viršunėse paukščiai lizdus suka ir jaunąją kartą veda. Vėl atsirėmiau į stambų jo liemenį ir paskendau svajonėse.

.....

Oi, berželi svyruonėli,
Kaip tu dar gyvuoji?
Gal nuo audros nukentėjęs,
Verki ir dejuoji?

Gal vakarų žiaurus priešas
Tave jau nukirto,
Ir žalios tavo šakelės
Ugnyje sutirpo?

Gal Apveizda Augščiausiojo
Tave tebaugina,
Ir nuo nelaimių visokių
Dar ligšiol vis gina!

LITERATURA.

Literatura tai yra rinkinys rašytų arba spaustų veikalų, kuriuose atsispindi tautos dvasia ir apšvieta. Kiekviena tauta nuosavioj literaturoj išreiškia savo kultūros laipsnį, charakterį, mintis ir gabumus, papročius ir budą.

Visas tautos gyvenimas įvairiose epochose arba laiko tarpuose jo vystymosi atranda paveikslą prigimtoje literaturoje. Norint geriau pažinti savo tautą, negana žinoti tik jos historiją, reikia susipažinti ir su jos literatūra, o mažių-mažiausia reikia žinoti bent žymiausius tautos rašytojų veikalus. Literatūra arti sujungta su historija ir yra jos papildymu. Kaip historija pasakoja mums apie kunigaikščius, vadus, karžygius, valdymąsi, karinius žygius — aplamai, apie politiškuosius nuotikius — taip literatūra stato mums prieš akis eilę rašytojų, kurie savo veikalais pakėlė tautoje apšvietą ir sukrovė dvasios maisto ateinančioms kartoms. Ir tik tuomet giliau pažinsime protėvių gyvenimą, kuomet pažinsime bent abelnais ruožais prigimtą literatūrą.

Mokslas, supažindinantis su literatūra, vadinamas literatūros historija. Yra tai labai svarbus mokslas, nes jis atpiešia tautos protinio gyvenimo paveikslą ir parodo, kokius dvasios veikalus tauta sutvėrė. Veikalai lietuvių kalboje rašyta proza, eilėmis arba poezija. Proza tai yra paprasta kalba, kokią vartojame kasdieniniame gyvenime, tuo tarpu poezija yra kalba inglausta į rimus, ritmus ir pasižyminti gražiais išsireiškimais. Proza kalba į protą, gi poezija turi savyje kažką augštesnio ir kalba daugiau į širdį ir jausmus. Rašymui rimtų veikalų proza ir poezija, reikia, šalip išsilavinimo, turėti talentą arba ingimtą gabumą. Rašantieji eilėmis vadinami poetais, gi rašantieji proza — prozaikais. Rašytojas, kuris parašė kokį nors veikalą proza arba poezija, aplamai yra vadinamas tvėrėju, autoriu arba literatu.

Proza rašoma vaizdai, apysakos, atsiminimai, romanai ir moksliški veikalai. Poezija remiasi svarbiausia jausmais, iš-

stumia gražiausius kasdieninio žmonių gyvenimo paveikslus ir sulyg to, ką išreiškia, dalinama į tris skyrius: 1) aprašomoji poezija, 2) sentimentalė — jausmų, vadinama lyriškąja, ir 3) dramatiškoji poezija. Aprašomąja poezija poetas apsašo, ką mato arba tą, kas dedasi, o skaitytojas turi supratimą lyg visa tai nuosaviomis akimis matytų. Poetiškas veikalas "**Keturios metų dalys**", plačios apimties, rašytas **Kr. Duonelaičio** priguli prie aprašomosios literatūros arba epopėjos. Prie lyriškosios poezijos priguli trumpesni veikalai, kaip tai: dainos, himnai, odes, vaizdai, elegijos ir t. p. Musų literaturoje žymiausias lyrikas yra poetas **Margalis**. Dramatiškoje poezijoje autorius perstato veikiančius asmenis arba nuotikių bėgi ir paprastai įveda kokį nors moralį pamokinimą. Tokie veikalai gali buti vaidinami teatralinėse scenose. Jeigu dramatiškojo veikalo mintis linksmą ir keistą, nekartą išjuokianti žmonių charakterių silpnąsias puses, tokis veikalas vadinamas komedija; jei veikalo mintis liudna, veikmė užsibaigianti dažniausia nelaimingu budu, net veikėjo mirtimi, vadinama tragedija. Tarp liudnos tragedijos ir linksmos komedijos yra vidurinė rūšis — vadinama drama, kurioje atvaidinami nuotikiai gali buti rimti, bet veikiantiems asmenims neužsibaigia mirtimi. Tuos svarbiausius poezijos skyrius reikia turėti omenyje, kuomet taisomės į rankas paimti knyga.

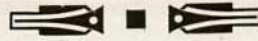
Musų, lietuvių, literatūra, nors nedidelė, bet brandi. Didelės juk nesusėjome ir neturėjome progos sukrauti. Naudokimės iš tokios, kokią turime. Naudokimės tautos dvasios vaisiais, domiai skaitykime veikalus tautinių rašytojų, tuomi lavinsime protą, širdį ir valią. Rinkime apšvietą, kuri šiandien gyvenime yra būtina. Žinija, tai ginklas galingesnis už šautuvus ir kanuoles. Tamsumas yra motina visų nelaimių.

Apšvieta išsklaido ir pergali įvairias tamsybes, pakelia žmonės ir ištisas tautas. Mylėdami savo tėvynę, išigykime ko-

daugiausia apšvietos, kuri yra svarbiausia ir tikriausia sąlyga jos atbudavojimo. Tiek apie literatūrą aplamai. Kitu

kartu apie tai, "Ką skaityti ir kaip skaityti?"

Matas.

TĒVYNĒ MUŠ LAUKIA.

Pažvelgkime, gerb. jaunime, į tuos laikus, kuomet dar tebegyvenome Lietuvoje. Atsiminkime tuos laikus, kada dar nepažinta išėivybės į laimužės šalį — Ameriką. Juk gyvenome tokiose aplinkybėse, kuriose nei sapnuoti-nesapnavome apie apleidimą tėvynės, jieškojimą laimužės svetimosė šalyse. Juk juoda, bet gardi duonelė mums buvo gera, ukio ir kitokie darbeliai buvo nesunkūs. Ir jeigu tam visam imsime arčiau prisėžiurėti ir sulyginę su vietinėmis darbo aplinkybėmis, pamatysime aiškiai, kad mūsų Lietuvoj gyvenimo aplinkybės buvo lengvesnės ir linksmesnės.

Bet atsirado tokių, kurie pradėjo laimės jieškoti svetimuose kraštuose. Ir kai-kurie atsidurė šiame dolerio krašte. Keliavo jieškoti laimužės tvirti Lietuvos sunų. Nežiurint į jų darbo daug sunkesnės aplinkybes, negu tėvynėje, jie dirbo diena dienon skambančius dolerius. Pamylėdami skambantį dolerį, neatsižvelgė nei kiek į savo sveikatą.

Jie tai ir ėmė kviesti savuosius brolius, seseris tos pačios laimės pasikopti. Ir tuomi tai prasidėjo platintis išėivybė Amerikon.

Žinodami iš pirmųjų pranešimų, jog galima daug dolerių uždirbti, keliaujant pasistatėme sau tokį tikslą: "Išvažiuosiu į Ameriką, sukrausiu keletą šimtelių, tuomet pargrėšiu namo, o jie dar pasidvigubins ir galėsiu laimingai gyventi". Juk neklystu taip sakydamas. Juk kiekvienas taip manėme. Tai yra puikus ir prakilnus dalykas sau laimės jieškoti. Kuris sau laimės jieško, suteikia laimės ir kitam.

Kaip jau augščiau minėjau, atsišveikinat su savaisiais, davėme lyg pasižadėjimo žodį: "sugrėšiu namo laimužės glėbiu nešinas".

O ar daug kas mūsų išpildys tą pasižadėjimą? Ar daug pasinaudos šios šalies uždurbiais? Ar daug grėš Tėvynėn?

Nepervėlu dar butų rengties prie išpildymo pasižadėjimo. Priežodis sako: Geriau vėliau, negu niekados.

Iš daugumos teko patirti pasiteisinimus, įsikalbėjus apie grėžimą Lietuvon: "Ką mes veiksime pargrėžę Lietuvon: karė išnaikino kone visą šalį, o čia turime šiltą vietą ir baltos duonos".

Kaip tokis asmuo nesiteisintų, bet jam puola tinginio vardas.

Imkime pavyzdžiui nors mums žinomą ukininką. Jeigu jisai, pavasariui atėjus, nepurens dirvos, nesės sėklos, rudens sulaukus — nerinks vaisių, nepiaus duonelės.

Tas pats bus ir su mūsų Lietuva. Jeigu mes negrėšime Lietuvon, nesiimsime darbų, kiti tuomi pasinaudos — svetimi užgyvens mūsų Tėvynę. O kuomi mes tada liksime? Žiurėsime į svetimas rankas ir iš jų malonės turėsime gyventi, kuomet galėtumėm liuosai Tėvynėje užsigyventi ir gaspadoriauti savo krašte.

Rengkimės prie to, gerbiamas jaunime. Mummyse yra spēkos! Stengkimės pasinaudoti tuomi, kas Lietuvon pargrėžus butų naudinga, o tai yra: mokykimės amatų, prekybos, pramonijos ir tt. Grėžkime Tėvynėn naudingais, o sudėję savo spēkas, kapitalą ir išvien dirbdami, ne tik Lietuvos vardą atgaivinsime, bet turėsime šiltą ir ramią vietelę senatvės susilaukė.

Niekur nēr taip gera, kaip namie. Užtat Tėvynėn grėžimo obalsis tegul pasiekia kiekvieną Lietuvos sunų, tegul kiekvienas atsiliepia: Grėšiu, nes Tėvynė manes laukia.

Kareivis, A. P-as.

Dēdēs Laiskai.

(Parašė kunigas savo seserėnui).
Sulietuvino BENDRUTIS.

5. MĄSTYMAS.

Mąstymas tobuliausiame pavidale, tai yra kalbėjimas į Dievą dvasios lupomis bei girdėjimas Jo atsakymo sielos ausimis.

Ieiski blogą mintį tavo uždavinin, jis žlugs.

Kada rimti žmonės pradeda senti, jie nebemėgsta publikos.

Mielas Jonuti: —

Girdėdamas mane kalbant apie mąstymus (meditacijas), gal suprastavai, kad tai buvo kokie uždaviniai skiriami ypač kunigams bei vienuoliams.

Gi visai kitaip yra: mąstymai yra žinomi ne vien tikrai kunigams bei vienuoliams, bet taip-pat ir kai-kuriems pasauliniams. Ir laimingas yra tas žmogus, kuris ne tikrai žino meditaciją, bet ir atlieka ją diena-dienon. Nes meditacija — tai malda be žodžių, malda sielos, malda širdies. Žodžiu, tai yra pasikalbėjimas sielos su Dievu. Yra tai dvasiškas išauklėjimas; yra tai visų didžiausias susiramimas tiems, kurie ją atlieka. Paprasčiausia meditacija yra augščiausios rūšies malda, geriausioji meditacija — yra dangiškų linksmybių paragavimu.

Meditacija ne vien tikrai dvasiškus bei religiškus inkvėpimus duoda, bet taip-pat ir pasaulines pamokas suteikia. Kaip kelias, vadantis prie dorybės bei moralės gerovės, tęsiasi per meditacijų kvietkynus; taip lygiai ir pasauliniame gyvenime pasisekimas dažniausiai yra paveldėjimu rimtai mąstančių žmonių. Ieisti netyrą mintį tavo uždavinin, jis veikia žlugs.

Visų-didžiausi šios galdynės blogumai, mielas Jonuti, paeina iš neapsimąstymo. Sakyčiau, kad mūsų galdynėje visai maža yra rimtai mąstančių. Gi tie visi, kurie sakosi esą per daug užsiėmę idant mąstyti, jie yra neapsimąstę idant turėti gyvenime pasisekimą. Gerai įsitėmyk. Kasdien esi prie savo rašyklos nuo

ryto ligi vakaro. Pagrįžęs namon, po vakarienės nori pasilinksminti, arba taip išrodo, kad nori. Bet ištikrųjų tau verčiau reiktų pasilsėti. Žaidimas palengvina smegenis, atmainydamas minčių bėgį, bet jo nesulaiko. Per daug žaidimo kartais gali sulaikyti minčių bėgį. Jeigu vien tikrai dirbsi ir žaisi, tai niekur ir ne nueisi. Tuli jureiviai taip daro. Bet tie, kurie turi troškimą ką nors augštesnio atsiekti, kitaip elgiasi. Ant kiekvieno laivo turi buti kas nors, kuris gvildentų kelionės problemą. Tasai jureivis, kuris išsimokina dirbti, žaisti ir mąstyti, laikui bėgant bus laivo valdininku. Kiekvienas jaunikaitis yra jaunu savo likimo kapitonu. Taigi jis arba laimingai pasieks priplauką savame laivelyje brangia inkrova pripildytame, arba neatsargume, užvažiaavęs ant uolos, jurėse pasislėpusios, apsisvers ir pražudys laivelį, inkrovą ir patsai save.

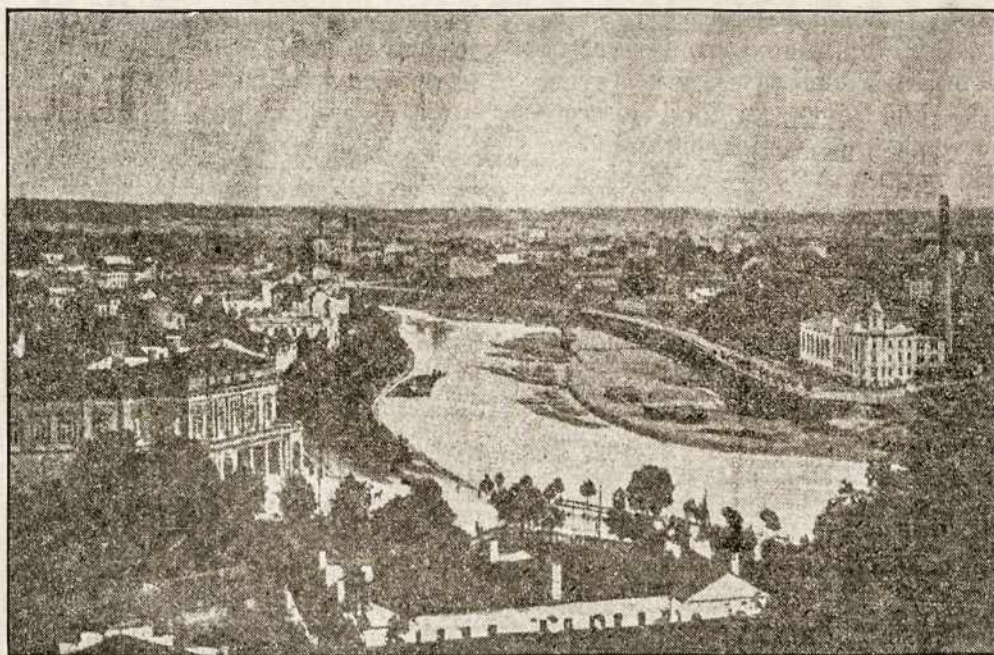
Inkrova gali buti visokeriopos rūšies, bet tikra inkrova bei priplauka yra tikras gyvenime pasisekimas. Kiekviena jureivio kelionės diena turi savąsias problemas. Todėl kiekviena tos dienos dalelė turi buti pašvesta tųjų problemų gvildinimui — mąstymui.

Nesakau, kad kiekvienas jaunikaitis turi atsidedęs mąstyti ir nieko neveikti. Visai ne. Bet aš sakau, kad kiekvienas jaunikaitis privalo visada rimtai mąstyti. Jeigu jo užsiėmimas yra jį užiman-tis, jis niekad nepatirs nuobodumo apie jį mąstydamas pusvalandį arba ir ilgiau.

Jeigu jo darbas ir nebutų užiman-čiu, vis vien jis privalo mąstyti, daryti plenus, projektuoti.

Harriman'as "gelžkelio karalystę" nešiojo savo mintyse daug pirmiaus, negu jis išrado "Union Pacific", kaipo raktą savo turto didybės. Pullman'as važiojo tukstančius žmonių savo miegamuose traukiniuose daug ankščiau, negu jis pats galėjo ramiai užmigti, persitikrinęs, jog daug žmonių buvo begvildeną jojo

VILNIAUS MIESTAS.

Lietuvos sostinė.

mažas problemas. Rockefeller'is dabar senatvėje gali sau žaisti per dienas, bet vien tiktai delto, kad jisai budamas jaunas niekad nežaidė mąstymui bei projektavimui paskirtame laike. Norint, būtų galima daugybę pavyzdžių atrasti; bet štai vienas Didis pavyzdys. Juk visas sutvėrimas buvo vien tiktai Dievo mintis, papildyta Jo Galybės žodžiu. Tavo ateitis yra tavyje. Kiekvienas atydus momentas artina ją prie tavęs. Ateis diena, kuomet ji visai aiškiai pasirodys tavo regykoje, jeigu visada domiai mąstysi bei projektuosi. Todėl privalai sekti Dievo pavyzdį ir tarti tą Galybės Žodį, kurį Jis indėjo tavo burnon, idant tu jį išstartumei patogiam laike.

Negali domiai mąstyti, jeigu pašventi atliekamas nuo užsiėmimo valandas "geriems laikams". Galva juk negali gerai veikti draug su kojomis koncerte. Negali draug mąstyti ir šokti. Ne draugystė pagelbės domiam mąstymui, bet vienyse. Todėl tavo kambarys turėtų būti ne vien tiktai miegojimui vieta, bet ir gero mąstymo studijoms. Jis turėtų būti kaip vienuolio kamaraitė, nors trumpam dienos laikui. Neįsivaizdink, buk prarandi tą laiką, kurį pašventi doram mąsty-

mui, budamas vienyse. Daug jaunimo mūsų gadynėje taip mano, kad kiekvienas privalo būti draugijos sukuryje, kitaip, tai jis praranda ką nors iš to, ką tuli vadina "gyvenimas". Bet ištikrųjų, tai tie praranda tą, kas turi vertę gyvenime, kurie yra buryje. Vienintėlį inkvėpimą randa žmonių buryje oratorius (kalbėtojas), kuomet įvyksta vienijimas minties su mintimi. Asmuo, domiai klausas kalbančio, yra tokioje vienyse, lyg būtų užsidaręs kur nuošaliame kambaryje. Magiška oratorijos spēka taip didelį įspūdį į klausytojus padaro, kad jie, rodos, visai pamiršta, kalbėtoją ir paskęsta jojo inkvėptose mintyse. Publikos-gi intekmė į kalbėtoją yra simpatiškame susinešime jos atskirų minčių su kalbėtojaus mintimis. Vienintėlė publika verta domos, kuri klauso kalbančio. Kada rimti žmonės pradeda senti, jie nebe mėgsta publikos. Tečiau kaskart didesnis publikos pamylėjimas nėra ženklų nepasibaigiančios jaunystės. Bet dažnai jis būna ženklų paikystės bei siauraprotystės, o dažnai net būna ženklų paties ištvirkimo.

Aš nemanau, kad pasilikus vienam su nuosaviomis mintimis ištikro galėtų

buti ilgu, nuobodu. "Vienystėj", sako tulas poetas, "tečiau ne ilgėsyj". Tavošios mintys gali būti labai draugiškos ir smagia kompanija del taves. Visų svarbiausias dalykas tame, jei šioji kompanija kas kartas eina vis geryn, tobulyn, kada tiktai gauni arčiaus su jaja susipažinti bei susidraugauti. Tulas inteligentas išsireiškė, kad jis turis paprotį patsai su savimi kalbėti. Todel, kad jis mėgstas "kalbėtis su geru žmogumi". Nors tuomi jis gal mėgino savo paikystę išreikšti, tečiau jam pavyko likti filosofu. Mąstymas ištikro ir yra pasikalbėjimas su savimi. Juk visada gali daug geriaus ir atsakančiaus patsai su savimi kalbėti, negu su bile kuo kitu, nes tasyk daugiaus turi linosybės. Žmogbaimės suvaržymai visai lieka prašalinti iš vei-

ksmo; nėra tasyk jokių neužsitikėjimų kas link motyvų gerumo. Gali tasyk be jokios baimės, arba prielankumo, iširti ir apsvarstyti dalykų stovį.

Aš niekad nėsu taip karštai pamylėjęs poezijos tvarinių (tu žinai, kaip aš poeziją myliu), kaip kun. A. J. Rayn'o "Slaptingumo Dainą", kuri šiaip prasi-deda:

"Vaikštinėjau pakalnėj' giliausios tylos,
Bežadėj' migluotoj' paklnėj' — pats viens"....

Be abejonės, visa viltis rašinėti vien tiktai praktiško užsiėmimo laiškus senai atsitolino nuo manes. Kuo labiaus mėginu išvengti pamokslasakystės, tuo geresnį turiu joje pasisekimą. Na, pagaliaus gal taip ir geriausia.

Iš Centro Raštinės.

Laike 4-rių pastarųjų mėnesių susiorganizavo šios kuopos: 88-ji S. S. Pittsburgh, Pa., 90-ji Harrison, N. J. (laike V-jo Seimo), 92-ji Niagara Falls, N. Y., 94-ji Bentleyville, Pa. (ši kuopa suorganizuota pasidarbavimu Literatiškos komisijos nario—O. Rosmanskio), 95-ji Sioux City, Iowa, 66-ji Gilberton, Pa.

Besiorganizuojančios kuopos:

91-ji Bloomfield, N. J., 93-ji Rochester, N. Y. ir Dayton, Ohio.

PASARGA KUOPOMS.

Kuopos, siųsdamos aplikacijas, ar tai su pinigais, ar be pinigų ir norinčios, kad nariams greitai būtų siunčiamas organas, turi surašyti vardus ir adresus ant blankų. Jei kuri kuopa tų blankų neturi, reikalaukite pas Centro Raštininką, o aš Jums jų prisiūsiu.

J. Aleksa, Centro Raštin.

P-lė Petr. Maladauskaitė L. Vyčių 11 kp. Homestead, Pa. narė davė \$100.00 paskolą "Vyčio" Spaustuvės reikalams.

A. E. Petrauskaitė, L. V. C. Iždin.

PAAIŠKINIMAS.

"Vyčio 19 (40)—sis num. mūsų skaitytojus pasiekė susivėlavęs.

Šiuomi pranešame, kad kaltė ne mūsų. Buvo kliučių krasoje, delei kurių ir susivėlavo.

"VYČIO" ADM.

JI IR JIS.

- Parduotumei mane?
- Niekados gyvenime.
- Už tukstantį?
- Nei nekrust.
- Už šimtą tukstančių?
- Nėr kalbos apie tai.
- Už milijoną,

Jis neramiai pasijudinęs iš vietos:

— Kur yra toks neišmanėlis, kuris tiek duoda?

TEISME.

— Ar turi dar ką-nors pasakyti savo patiesinimui.

— Ne. Norėjau tik priminti ponui teisėjui žinomą priežodį: "Nedaryk kitam to, kas tau nemiela", ir jeigu jis poną teisėją intikrins, vyliusi, kad manes neapkaltsite.

NUSIBODO.

— Ale pernai tamsta buvai tikras pirmėvis, o šiemet jau vėl geras katalikas.

- Nusibodo, brolyti.
- Tai greit atsikandai.

KAS JAUNIMO VEIKIAMA

ROCKFORD, ILL.

Gruodžio 2 d. L. Vyčių 83 kp. įrengė vakarienę, kokios ligšiol šioje kolonijoje nebuvo.

Po vakarienės buvo programos. Pirmiausia p. Petrėnas, organizatorius tos kuopos, trumpai prakalbėjo į susirinkusius. Po to pp. Vaivada ir Mandravickas dainavo duetu: "Vai dariau, dariau lyseles". "Vos tik mėnulis" — dainavo Mandravickas. p. Gritėnas deklamavo "Tavo tikslas" ir "Tėvynės ilgėsis". Vėl dainos. Dainavo p. Grybas "Šelmis bernytis", p-ni Pyragienė ir p-lė Zubiutė dainavo slaviską dainą. pp. Kailiukaitis ir Vaivada duetu "Sudiev, mano žemele". Vyrų choras dainavo "Kaip tik vasaros sulaukiu". Toliau p. Petrėnas pasakė monologą "Kaip aš tapau revoliucionieriumi". Toliau vakaro vedėjas, p. Kalinauskas, išreiškė nuomonę, kad vietos lietuviai daugiau atjaustų Vyčių veikimą, o nepri gulintieji, ypač jaunimas, kad prisirašytų prie kuopos. Programas užsibaigė Lietuvos himnu, kurį, visi sustoję, balsiai dainavo.

Po programų buvo žaismės. Gražiai pasi linksminę, pilni upo žmonės išsiskirstė namuosna.

Daugiau panašių pramogų!

Ten buvęs.

SO. BOSTON, MASS.

Lapkričio 27 d. L. Vyčių 17-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Rengėjai vakarienės pasitikimui Naujų Metų išdavė raportą iš kurio paaiškėjo, kad įrengimas eina pasekmingai. Bus pakviesta kaimynė 18 kp. iš Cambridge ir visi So. Bostono lietuviai, tarnaujant Dėdės Samo karuomenėje. Žinoma, kareiviams inžangos nebus.

Aptarus vakarienės reikalus, imtasi pildyti Kalėdinį Fondą — Lietuvos laisvės išgavimui. Pirmas penkinę išmetė J. Karosas, kuopos pirm. paklojo \$10.00; J. Vilkišius 5 dol ir J. Merkeliunas — 5.00; o paskiaus kas po \$2, po \$1.00, po 50c. Ir kaip bematant susidarė apie \$55.00.

Toliau svarstyta apie teatralinio skyriaus reikalus, apie aktorių drabužius reikale skolinimo jų kitoms draugijoms. Išrinkta dviejų asmenų komisija: A. Bendoraitis ir p-lė Gurkliutė.

Reikia pažymėti, kad So. Bostono Vyčiai vis energingiau pradeda veikti, nuslopindami negeistinus mūsų tautiniam gyvenimui diegus.

17 kp. korespond.

CHICAGO, ILL.

Graži Tautos Fondui auka.

Lietuvos Vyčių 16 kp. dviejuose savo susirinkimuose Kalėdinin Fondan (Lietuvos Laisvės reikalams) sudėjo \$75.00, o iš izdo paskyrė \$25.00, tai viso labo sudarė \$100.00.

Tai vienos kuopos auka! Jei kiekviena katalikų draugija, kuopa ar pavienis visuomenės narys parodytų tiek duosnumo Lietuvai ir jos reikalams, galėtume džiaugties mūsų susipratimu ir drąsiai žiūrėti ateitin.

Labai gražus pažymėjimas iškilmingų švenčių — tai auka nelaimingai mūsų Tėvynei-Lietuvai.

M.

HOMESTEAD, PA.

Vyčių vakaras.

Lapkričio 24 d. buvo Liet. Vyčių Pittsburgh'o Apskričio vakaras. Programe buvo dainų, muzikos dalykėlių ir veikalas "Nastutė". Dainavo suvienyti ir atskiri chorai.

Abejojama, ar kada buvo čia toks gražus vakaras, kaip šitas. Bet žmonių buvo mažai. Priežastis gal tame, kad vakaras buvo silpnai išgarsintas ir nepatogioje vietoje surengtas. Pelno liko apie \$25.00, dalis eis "Vyčių organui. Girdėti, kad ir daugiau tokių vakarų bus surengta. Gero pasisekimo jaunimui.

Genys.

GRAND RAPIDS, MICH.

Gale 1915 metų čia atsilankė žinomas veikėjas K. Pakštas ir suorganizavo L. Vyčių kuopą.

Iš pradžių mūsų 43-čia kuopa nors buvo silpnutė savo skaitlingumu, bet tvirta dvasioje; nuoširdžiai darbavosi tautos ir bažnyčios labui. Toliau vis augo skaičiuje, bet dvasioje pirmyn nežengė. Štai dabartiniame laike, kada visa susipratusioji lietuvių katalikų visuomenė, ypač jaunimas, darbuojasi katalikų spaudos platinimo darbe, suprasdami neaprubežiuotą jo svarbą, gi mūsų kuopa snaudžia, nors ir buvo žadinama.

Vyčiai tuo tarpu eina tarnauti laisvamaniams, nešdami savas pajėgas jų veikimui.

L. Vyčių 43 kp. narys.

CLEVELAND, OHIO.

Lapkričio 25 d. L. Vyčių 25 kp. įrengė vakarą su plačiu ir įvairiu programu. Vaidino "Mirgą" — 4-rių veiksmų istorišką dramą. Aktoriai roles atliko kogeriausia.

Vyčių choras, vedamas p. Vismino puikiai dainavo keletą dainų. Žinoma solistė — poni Bukauskienė, žavėjančiai dainavo šias dainas: "Puiku regėti" (iš operos "Maritana"), "Gegužės rytas" ir "Meilės dainelė". J. D. Žitkevičius pritarė smuika. Tarpuose buvo jausmingų deklamacijų. Deklavo p-lė O. Baltrušaičiūtė — "Lietuviai", p-lė A. Kužmankiūtė — "Tėvynė", V. Gudėnas — "Darbininkas", J. K. Sakalauskas — "Tėvynės Apgailstavimas". Užbaigoje choras ir benas atliko tautos himną.

Šeimyniškas vakaras.

Gruodžio 1 d. buvo Vyčių šeimyniškas vakaras. Laike vakarienės buvo daug nuširdžių linkėjimų.

Vyčių choro mokytojas, A. Z. Visminas, linkėdamas Vyčiams nenuilstančiai dirbuoties, pažymėjo, kad neužilgo apleidžia Clevelandą.

Neapsieita be aukų. Kalėdinin Tautos Fondan sumesta \$42.30. Aukavusių vardai bus paskelbti laikraščiuose.

Š—nis.

MELROSE PARK, ILL.

Lapkričio 24 d. L. Vyčių 22 kp. surengė vakarą. Publikos buvo daug: vietinių ir svečių iš Chicagos ir Cicero. Programe buvo "Daina begalo". Vaidino L. Vyčių 14 kp. aktoriai iš Cicero, Ill. Publiką juokino ligi valių. Toliau D. Zdankus pasakė monologą. Toliau dainavo L. Vyčių 36 kp. choras iš Chicagos (Brighton Park'o). To paties choro nariai dainavo duetus, solo ir sikstetą iš "Lucia". Programas žmonėms patiko.

Po programui buvo šokiai su skrajojanti krasa ir dovanomis. Pirma dovana teko p-lei F. Kasiuliutei (vietinei), antra — p-lei P. Spranaitei (iš Cicero).

Kitu kartu Vyčiai žada dar geriau pasirodyti.

"Vyčių" koresp.

NEW YORK, N. Y.

Lietuvos Vyčių 12-ta kuopa pradeda daugiau veiklumo apreiškinti. Kuopa nusprendė sudaryti beną, ir lapkričio 22 d. susirinkime padaryta jo pradžia. Sekančiame beno skyriaus susirinkime bus jau įstrumentai. Jau 11 narių turime, kitame susirinkime tikimės turėti visus reikalingus narius. Įstrumentai bus savastimis tų narių, kurie tik prigulės.

J. J. Stank.

BROOKLYN, N. Y.

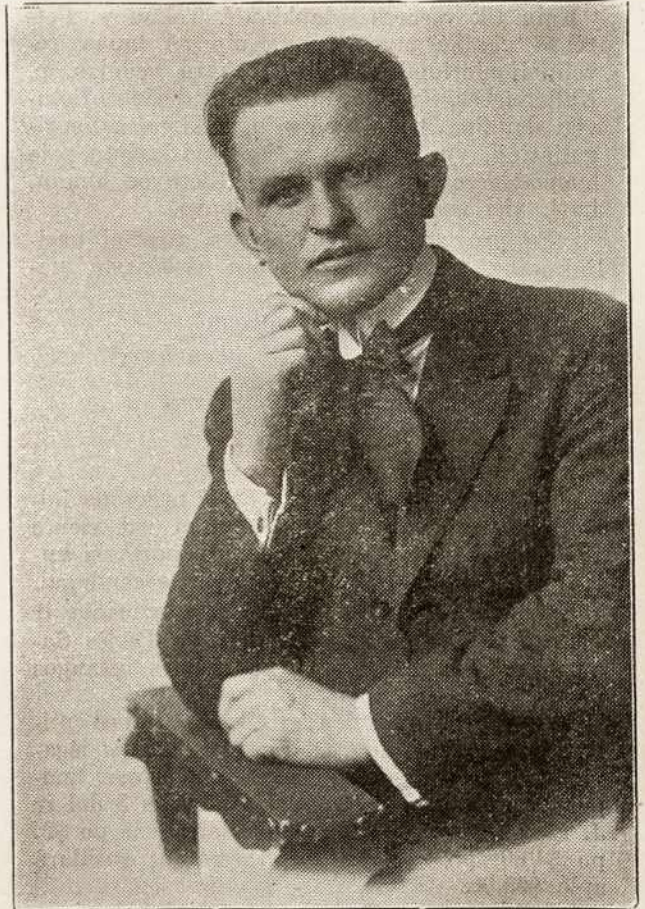
L. Vyčių 41-ma kp. lapkričio 24 d. McCaddin svet. statė scenoje "Valkatą" — 4-rių veiksmų dramą — ir davė priedo "Raseinių Magdės" juokų.

Aplamai imant, vaidinimas nusisekė pušėtinai gerai, kaipo iš mėgėjų aktorių, geriau vaidinti nei reikalauti negalima.

Žmonių buvo pilna svetainė — virš 800-ų asmenų. Galima tikėtis, kiek atliks ir uždarbio.

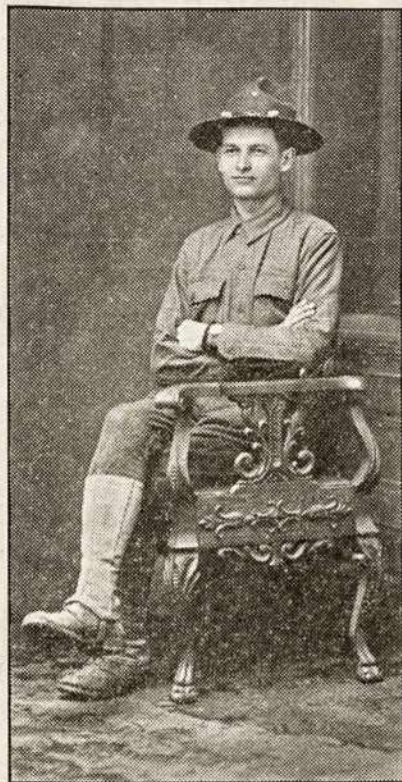
Dauguma apgailestauja negalėję atsilankyti. Tai dar bus progos pamatyti, nes gruodžio 22-rą (šeštadienyje) tas pats veikalas ir tų pačių aktorių bus statomas Newark'e, lietuvių svetainėje.

Žem. — Rietavo.

J. MICKELIUNAS,

Veiklus Vytis, pašauktas karuomenėn. J. Mickeliunas pastaruoju laiku gyveno Sheboygan, Wis., turėjo valgomų daiktų krautuve ir plačiai darbavosi lietuvių, ypač jaunuomenės tarpe.

J. B. ŠALIUNAS,

Lietuvos Vyčių ex-raštininkas. Dabar yra Ayer, Mass. lageriuose, Dėdei Samui tarnauja.

WATERBURY, CONN.

Vyčių veikimas.

Mūsų Vyčiai stropiai veikia. Lapkričio 21d. parengė vakarą su įvairiu programu.

Pirmiausia jaunesniųjų mergaičių choras dainavo keletą dainelių: "Plauk, dainelė, plauk", "Kada noriu verkiu" ir "Per šilą jį-jau."

Duetą "Baltoji jura" puikiai dainavo P. Dulkė ir B. Digris, ir solo "Mano dainutės" — J. Bružas.

Paskui buvo dviejų atidengimų perstatymas — "Linksmos Dienos."

Visi užduotis gerai atliko, nors ir nesitikėjom, nes viskas buvo padaryta trumpu laiku.

Veikalas buvo pamargintas žaislėmis, šokiais ir dainomis, kuris visiems labai patiko.

Tarpe vadinimo mažas vaikutis — P. Žalekutis padeklemavo eiles "Saulė." Jis užduotį visuomet gerai atlieka. Ant pabaigos mažas burelis merginų ir vaikinių dainavo "Varpas gaudžia."

Tuom ir užsibaigė vakaras. Svetainė buvo pilnutė.

Lapkričio 28 d. (vakarą prieš Dėkonės dieną) buvo atvaidinta "Tarp Dilgėlių Rožės." Pelnas Tautos Fondui.

Valio, Vyčiai, varykite darbą pirmyn!

Brooklyno Mažiukė.

NEW YORK, N. Y.

Lapkričio 28 d. 12-ji kp. turėjo mėnesinį susirinkimą.

Iš visoko pasirodo, kad kuopa pradeda naują gyvenimą. Kas trečiadienis turime programinius susirinkimus; turime vaikų skyrių, kuris pradeda veikti. Daugiau darbo ir judėjimo apsieiškia pas Vyčius.

M. Pranskiutė.

CICERO, ILL.

Valdybos rinkimas.

Gruodžio 5 d. vietinė L. Vyčių 14-ji kp. savo susirinkime rinko sekantiems metams valdybą. Pirmininku išrinkta energiškas narys — A. Krenčius, vice-pirmin. — p-lė P. Mileikaitė, protokolų rašt. iš naujo išrinkta p-lė P. Spranaite, finansų rašt. — B. Lenortavičia, išdin. — J. Brazauskas; išdo globėjai: p-lė A. Jakavičiutė ir J. Šlegaitis, maršalkomis: J. Zalginas ir Vl. Lukšta, žaislų vedėja p-lė P. Mileikaitė, režisierium J. Šlegaitis, korespondentu pasiliko tas pats.

Dabar visų viltis pakilus, nes visi nariai visa širdimi atsidavę organizacijos gerovei.

Pranas Z.

DETROIT, MICH.

Gruodžio 5 d. L. Vyčių kuopa laikė metinį susirinkimą. Apsvarstyta reikalai ir išrinkta kuopos valdyba 1918 metams. Valdybon inėjo šie asmenys: pirm. — V. Stankevičius, pagelb. — M. Velioniškiutė, prot. raštin. — V. Krištopaitis, fin. raštin. — F. Gustaitis, išdininku — K. Abišala, išdo globėja — A. Skambaliutė, maršalka — Atkočiunas.

Senoji valdyba tuoj perleido vietas naujajai ir prasidėjo sveikinimai ir linkėjimai paskmingo darbo ateityje.

Naujų Metų vakarą nutarta įrengti šeimynišką vakarą palydėjimui senųjų, o sutikimui Naujų Metų.

Narsuolis.

Lietuviai biznieriai, garsinkitės "Vytėje." Išrokavimas geras. "Vytis" turi tukstančius skaitytojų ir ilgai, arba ant visados, pasilieka vartomas rankose.

KONCERTAS

Lietuvos Vyčių Chicagos Apskričio Choras gruodžio 30 d. šv. Jurgio par. svetainėje (32-ra ir Auburn gat.) rengia nepaprastą koncertą. Programe bus kantata "BROLIAI" (žodžiai M. Gustaičio, kompozicija Č. Sasnauskio), keletas tautiškų ir kitokių dainų.

Didžiulis Apskričio Choras pats už save kalba. Kantata "Broliai" vėl — yra gražiausias ir rimčiausias dailės veikalas. Žodžiu sakant, šiuomi koncertu turėtų užsiinteresuoti koplčiausia publika.

Tikietai senai perkami. Norite patogesnės sėdynės — pasiskubinkite apsiprinti tikietu.

NEBUK BE KATALIKIŠKO LAIKRAŠČIO.

Pasirink vieną iš sekančių:

"VYTIS"

(eina du kartu mėnesyje)
Metams \$1.50c., pusei metų 75c.

1800 W. 46th st., Chicago, Ill.

"DRAUGAS"

(dienraštis).
Metams \$5.00, (Chicagoje \$6.00)

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

"DARBININKAS"

(L. D. Sąjungos organas).
Metams tris kartus savaitėje \$3.00
Vieną kartą savaitėje \$1.50

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"ŽVIRBLIS"

(Mėnesinis juokų laikraštis).
Metams \$1.00

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"TAUTOS RYTAS",

(mėnesinis Blaivininkų organas).
Metams 75c.

120 Bowen St., So. Boston, Mass.

"ŠVIESA"

dvisavaitinis blaivybės laikraštis).
Metams 50c.

46 Congress Ave., Waterbury, Conn.

PAŽANGA"

(mėnraštis).
Metams \$2.00, pusei \$1.25.

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"MOKSLEIVIS"

Metams \$1.00, pusmečiui 50c.

432 Windsor St., Cambridge, Mass.

"TIKYBA ir DORA"

(dvisavaitinis).
Metams \$1.00.

1631 W. North Ave., Chicago, Ill.

NAUJAS LAIKRAŠTIS

"GARSAS"

"GARSAS" eina kas ketvergas didelių 8 puslapių, 7 kol. formate.

"GARSAS" yra vienu geriausių ir svarbiausių Amerikos lietuvių katalikų laikraščių.

"GARSUI" sandarbininkauja gabiausieji Amerikos lietuvių rašytojai, publicistai, visuomenininkai.

"GARSO" prenumerata metams \$1.50, pusei — \$1.00.

"Garsas"

456 Grand Str.
Brooklyn, N. Y.

**LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDY-
BOS ADRESAI:**

Dvasiškas vad.: kun. H. J. Vaičiūnas,
3230 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pirmin.: J. Bučnis, 407 So. Paca st.,
Baltimore, Md.

Vice-pirmin.: Navickas, 85 New Park
ave., Hartford, Conn.

Raštin.: J. Aleksa, 14 Millbury st.,
Worcester, Mass.

Iždinin.: A. Petrauskaitė, 4 Congress
ave., Waterbury, Conn.

Iždo globėjai:

J. M. Dumčius, 199 Noble Lane, Wil-
kes Barre, Pa.

J. Vaitekunas, Hartford, Conn.

V. Varžinskaitė, 249 River st., Matta-
pan, Mass.

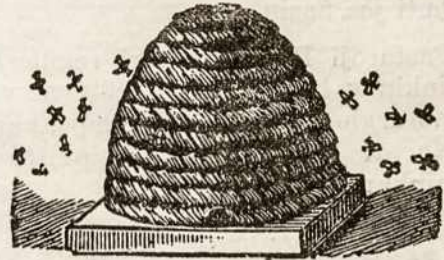
Literatiškoji komisija:

Dr. J. J. Bielskis, 3613 Fourteenth
St., Washington, D. C.

J. Bakšys, Athol, Mass.
J. Valančiūnas, Philadelphia, Pa.
O. Rozmanskis, Donora, Pa.
J. V. Kovas, 21 Congress ave., Water-
bury, Conn.

TYRO MEDAUS

MEDAUS tyro galima gauti tie-
siog iš Michigano lietuviškos far-
mos. Maži orderiai po 25c. svaras. Di-
desniais užsakymais — pigiau.

M. VALENČIUS

P. O. Box 96

HART, MICHIGAN

Didžiausia

Krautuvė

Lietuviška

Chicagoje

Užlaikome laikrodžius ir laikrodėlius, auk-
sinius žiedus, šliubinius ir deimentinius, muzi-
kas, gramofonus lietuviškais rekordais, koncer-
tinas, ant kurių gali groti ir nemokantis viso-
kius šokius: armonikas rusiškas ir prusines,
importuotas ir taip jau rusiškas balalaikas ir
gitarus. Taipgi vargonų pardavimas.

Taipgi taisome laikrodžius, laikrodėlius, vi-
sokius muzikališkus instrumentus ir revolverius.
Savo darbą gvarantuojame. Musų kainos ant
visko žemesnės, negu kitur. Gyvenantis už Chi-
cago orderius galite siųsti per laiškus.

STEPONAS KAZLAWSKI

4632 S. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

TELEPHONE DROVER 7309

4632 S. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILL.

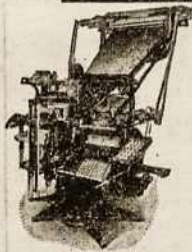
Lietuvos Vyčių Taupymo ir Skolinimo Bendrovė

Mūsų bendrovė skolina pinigus savo nariams, idant pagelbėjus nusipirkti arba pasiranduoti namus, ir padeda nariams sutaupinti pinigus. Ši bendrovė yra regulieriškai peržiurima per valdžią (State of Illinois). Šita bendrovė moka daugiau procentų ant taupinamų pinigų, negu kokia kita Banka. Jeigu nori, kad tavo pinigai būtų geroje vietoje padėti, tai pradėk būti jos nariu.

Pastaroji Bendrovė turi regulierišką susirinkimus kas panedėlis 7:30 val. vakare Šv. Jurgio parapijos svetainėje, kambarys No. 1, arba reikale kreipkitės pas raštininką:

P. BALTUTIS,
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Jums Visiems Reikalinga

Intertype mašiną
del rinkimo rai-
ščių.

Nes kiekvienas skaitote knygas, o jas beskaitant nuplyšta, jeigu yra be viršų, o kai su viršais, tai ilgiau laiko

Mes apdarome visokias — senas ir naujas knygas, taip kaip Tamstos reikalaujate. Taipogi turime įrengę NAUJĄ SPAUSTUVĘ sulyg

vėliausios mados mašinomis. Ir atliekame įvairiausių spaudos darbus, kaip tai: knygas, laikraščius, konstitucijas, programus, laiškus ir visokių-visokiausių pasakelbimus, kokių tik kas reikalauja.

Užtai, gerbiamieji Vyčiai, kada turėsite kokį spaudos darbą arba knygų apdarymui, tai nepamirškite mūsų antrašo, o mes užtikriname, kad busite užganėdinti.

Su pagarba,
Kaulakiai Broliai. Sav.

THE LITHUANIAN PRINTING & BINDING HOUSE.

2214 West. 23rd Pl., Chicago, Ill.
Telephone Canal 107.

Nauja Knyga.

Vytė, Joanna Tamašauskaitė (Lakštutė), buvusi 24 kp., o dabar 60-tos kuopos narė, išleido knygutę savo rašytų eilių. Didelio formato, 64 puslapių, ant geros popieros, su pagražinimais. Kaina tik 25c (vienas kvoteris).

Gerbiamieji Vyčiai, paremkite praplatindami ją laike savo vakarų tuo sustiprinsite dvasią jaunos dainininkės.

Galima gauti pas pačią autorę:

720 N. Main St., Kewanee, Ill.

P. S. Imantiems kartu daugiau, nuleidžiama didelis nušimtis.

Vyčių Vėliavos.

Vyčių kuopos, norint kad būtų vieno da ir tikra vėliava, meldžiame su užsakytais kreipkitės prie mūsų. Mes, kaip Vyčiai, teisingai darbą atliksime. Vyčiams speciališkos kainos. Tap-pat išdirbame antspaudas, ženklelius, karunas, įvairioms organizacijoms.

Mūsų ilgų metų praktika visus užganėdins.

M. A. NORKUNAS,
340 So. Broadway, Lawrence, Mass.

“VYTIS”

Jaunimo dvisavaitinis laikraštis,

leidžia

Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$1.50
Pusmečiui75
Pavienis numeris	10c.
I užrubežių metams	\$2.00

“VYTIS”

1800 W. 46th St.,

Chicago, Ill.

o:—o:

“VYTIS”

(The Knight)

Published twice a month by the
Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania)
SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$1.50
6 month75
To Foreign Countries yearly	\$2.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

“VYTIS”

1800 W. 46th St.,

Chicago, Ill.